

Prof. Dr. Mehmet Kaya

TEMEL DÜŞÜNCELER

3

- Türk-Kürt Kardeşliği
- Anadolu ve Türkler Avrupalı mı? Değil mi?
- Anadolu Coğrafyasında Birliğin Önemi
- Misak-ı Milli ve Kuzey Irak
- Türkiye'nin Arkeoloji Mirası
- Türkiye-Avrupa Birliği
- Türkiye-ABD İlişkileri

ÜÇÜNCÜ BASKI

Ankara - 2012

© : İmaj Yayınevi
Ankara, 2012

ISBN

İMAJ YAYINEVİ

Fakülteler Mahallesi

Dirim Sk. 23/1

Cebeci/ANKARA

Tel: (0312) 319 32 25 - (0312) 363 54 14

Fax: (0312) 363 09 91

web: www.imajyayinevi.com

e-mail: bilgi@imajyayinevi.com

İLETİŞİM TELEFONU

0 (533) 771 26 36

Baskıya Hazırlık : İmaj Yayınevi
Baskı : Pelin Ofset

Prof. Dr. Mehmet KAYA

1950 yılında Kahramanmaraş'ın Elbistan İlçesinin Güblüce Köyünde doğdu. İlkokulu Güblüce Köyünde, Ortaokul ve Liseyi Elbistan Mükrimin Halil Lisesinde tamamladı. 1967'de Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesine girdi. 1974'de tıp tahsilini tamamlayarak Tabip Teğmen olarak Tıp Doktoru Unvanını aldı. 1974-1975'de Gülhane Askeri Tıp Akademisi'nde Askeri Tababet ve Genel Tıp konularında eğitimini tamamlayarak Doktor Üsteğmen oldu.

- Daha sonra 1975-1977 yılları arasında Kara Harp Okulu'nda iki yıl süre ile kıta doktorluğu ve baştabiplik yaptı. 1977-1981 yılları arasında Gülhane Askeri Tıp Akademisi ve Askeri Tıp Fakültesinde Genel Cerrahi İhtisasını tamamladı. 1981-1986 yılları arasında aynı klinikte uzmanlık ve başasistanlık yaptı. Bu dönem içinde Amerika Birleşik Devletlerinde Mississippi Devlet Üniversitesinde organ nakilleri üzerinde araştırmacı olarak çalışmalarda bulundu.

- 1987'de Gülhane Askeri Tıp Fakültesinde Genel Cerrahi Anabilim Dalında Yardımcı Doçentliğe başladı. Daha sonra YÖK kurallarınca 1988'de Üniversite Doçenti, 1994'de Üniversite Profesörü oldu. Prof. Dr. Mehmet KAYA, 1999'da 32 yıldan fazla hizmet ettiği Türk Silahlı Kuvvetlerinden kendi isteği ile ayrılarak 1999 Genel Seçimlerinde Kahramanmaraş'dan 21. Dönem Milletvekili olarak TBMM'ne girdi.

- Prof. Dr. Mehmet KAYA'nın "Pratik Cerrahi" adlı Texbook şeklinde Genel Cerrahi Tıp Ders Kitabı, "Düşünceler" adlı Tıp, Serbest Düşünce, Askeri Strateji, Siyasi, Felsefi, Çevre, Coğrafi Tarihi ve Beşeri konularını içeren, kendi düşüncelerini 5 ciltlik küçük kitaplar serisi şeklinde topladı. Prof. Dr. Mehmet KAYA'nın 260 civarında da daha çok tıbbi olarak yayınlanmış yerli ve yabancı yayını mevcuttur. Prof. Dr. Mehmet KAYA İngilizce bilmektedir.

ÖNSÖZ

Bugün küreselleşme olgusu altında hızlı bir değişim ve gelişim gösteren dünyamızda en çok askeri, politik ve ekonomik olarak ve daha bir çok alanda yeni düzenler yerini almaktadır. Türkiye'nin bu yeni düzen içindeki yeri ve önemi azımsanmayacak bir boyuttadır.

Bugün Türkiye, Asya'dan Avrupa'ya, doğudan batıya, kuzeyden güneye bütün insanlarını eşit şekilde kucaklamakta ve Avrupa'yla Asya arasında bir köprü vazifesi görmektedir. Bu köprü kültür ve dostluk köprüsüdür. Türkiye, arkeolojik mirası doğrultusunda yer üstünde ve yer altında bir çok Anadolu'daki medeniyetlerin, kültürel açıdan tarihi mirasına ev sahipliği yapmakla kalmayıp, üç büyük dinde de bahsi geçen olayların bu topraklarda yaşanmış olması nedeniyle dünya inancını da barındırmaktadır. Bu kültür ve dostluk köprüsünü, terörizm ve bölücülük gibi türlü oyunlarla yıkmak isteyenler, kardeşi kardeşe düşürmek isteyenler vardır.

Türkiye, gerek komşu olduğu ülkelerle gerekse komşu olmadığı diğer tüm dünya ülkeleriyle her zaman dostluk ve barış içinde olmak istemiştir. Bugün Türkiye jeopolitik ve jeostratejik öneminin farkında

olan bir ülkedir. Türkiye dünya barışı için üzerine düşen misyonu da tam anlamıyla yerine getirmek istemektedir. Bunun için Türkiye AGİT üyesi olup, AB'ye girme süreci içindedir.

Her şeyden önce bir dünya ülkesi olarak üzerinde yaşadığımız dünyanın kıymetini bilmeli ve kimseye zardan başka bir şey getirmeyen kardeş düşmanlığı, terörizm, ben merkezci politikalarla ve kötü niyet oyuncağı kimyasal silahlarla bu dünyayı kirletmemeye özen göstermeliyiz.

Bugün Anadolu insanı dış mihraklı, kıskanç, kötü emelleri olan, tezgah ve tuzaklara gelmemeli, her şeyin birlik ve beraberlikle olacağını unutmamalıdır. Günümüzde Anadolu insanı tüm gezegenimizin hasretini çektiği huzur, refah, barış, güvenlik, sevgi, saygı, hoşgörü, fedakarlık, şefkat, merhamet, yardımlaşma, dayanışma, birlik ve beraberlik gibi insani hasletleri uygulamaya koyarak tüm dünyamıza örnek olmalıdır.

Sayın okuyucularım, bu kitap içinde kendi bildiğim ve değindiğim, kısa başlıklar halinde sizlere söylemeye çalıştığım konularda hatalarım olmuşsa da siz değerli okuyucular tarafından bağışlanacağını ummaktayım.

Sevgilerimi ve Saygılarımı Sunarım.

Prof. Dr. Mehmet KAYA

İÇİNDEKİLER

TÜRK-KÜRT KARDEŞLİĞİ	1
ANADOLU VE TÜRKLER AVRUPALI MI? DEĞİL Mİ?.....	4
AVRUPA GÜVENLİK VE İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI (AGİT) .	16
ANADOLU COĞRAFYASINDA BİRLİK VE BERABERLİĞİN ÖNEMİ.....	31
TÜRKİYE-İSRAİL İLİŞKİLERİNDE DÜN VE BUGÜN	33
MİSAK-I MİLLİ VE KUZEY IRAK.....	36
TÜRKİYE'NİN ARKEOLOJİ MİRASI	38
ÜÇÜNCÜ BİN YILA GİRERKEN	42
BİYOTERÖRİZM.....	46
TÜRKİYE VE NÜKLEER ENERJİ	50
TÜRKİYE-AVRUPA BİRLİĞİ	53
TÜRKİYE - ABD İLİŞKİLERİ	59
KAYNAKLAR	67

TÜRK-KÜRT KARDEŞLİĞİ

Geçmişte Osmanlı'ya "Şark Meselesi" adı altında bazı şeyleri direktip, uygulayan dış güçler bugün de Kürt, Ermeni oyunlarını oynayarak Türkiye'yi bölmek, parçalamak ve tarihten silmek istemektedirler. Aslında Doğu ve Güneydoğu Anadolu insanına hayat hakkı bile tanımayan ve onları sadece sömürü aracı olarak gören dünkü dış güçler, bugün daha başarılı bir beyin yıkama ve propaganda tekniği ile sömürülerini devam ettirmek istemektedirler. Geçmişte Osmanlı'ya uygulanan teknik ve metotlar bugün de Türkiye'ye aynen oynanmaktadır. Bu gerçeği tüm Türk insanının iyice bilmesi gerekir.

Büyük Atatürk'ün fikir babam dediği, büyük sosyolog Ziya Gökalp, 08 Ağustos 1922'de Diyarbakır'daki tespitlerini kendi kitabında şöylece anlatmıştır; "Diyarbakır'da yaptığım etnografik araştırmalarımda, Türklerin ve Kürtlerin aynı soydan geldiklerini, göçebe Türkmenlerin Kürtleştiğini, şehirlerde yaşayan Kürtlerin Türkleştiğini gördüm ve tespit ettim" diyen Ziya Gökalp, sosyolojik ve etnografik bir gerçeği vurgulamıştır.

En iyi çözüm, en iyi açılım, “Biz Birlikte Türkiye'yiz” “Tek Vatan, Tek Bayrak, Tek Devlet, Tek Millet” kavramlarına hepimizin sahip çıkmasıdır. Ben şuyum, ben buyum beyanları Türkiye'miz de birliğimizi bozan şeylerdir.

1922'de Diyarbakır Milletvekili Ziya Gökalp Misak-ı Milli'nin kabulü konuşmasında; “Türklerle, Kürtler müşterek din, tarih ve coğrafya nedeni ile hem maddi hem de manevi olarak birleşmişlerdir. Düşmanları da müşterektir. Birbirlerini sevmeleri hem dini hem de siyasi bir farizedir. Kürtleri sevmeyen bir Türk varsa Türk değildir, Türkleri sevmeyen bir Kürt varsa Kürt değildir” diyerek, gerçek birlikteliği psikososyolojik olarak savunmuştur ve şu bir gerçektir ki Türk, Kürt eşittir. Daha doğrusu tüm insanlar eşittir.

Ben şuyum, ben buyum gibi ayrımcılığı hatırlatan kelime ve düşünceler demokrasilerde olmaması gereken şeylerdir.

Ülkemizin, Güneş sisteminde yerini alması ve korunması için, AB standartlarına girerek veya girmeyerek kendimize göre kriterlerimizi belirleyerek AB standartlarını yakalamalıyız. Ortadoğu Devletlerinin siyasi etkilerine çok dikkat ederek esas enerjimizi, Türkiye'nin Birliğine ve İslam inancından alarak çağa uygun yeni fikirler üreterek, Dünyamızda her zaman olduğu gibi daimi olarak yerimizi koruyabiliriz.

Günümüzde Doğu ve Güneydoğuda ve 81 vilayeti-mize dağılmış olan, vatandaşlarımıza aynı kökenliliği-miz ve kardeşliğimiz anlatılmamış olsa da bizler anlatmalıyız, diye düşünüyorum. Referanslarımızda Os-

manlı döneminde, Basra'da, Bağdat'ta ve Musul'da valilik yapan Kürt asıllı Sait Paşa Zade ve düşünceleri, Süleyman Nazif Bey, Ziya Gökalp, Büyük Önder Atatürk ve diğer büyüklerimiz olmalıdır.

Tüm vatandaşlarımız bilmeli ki PKK, sadece Türkiye'ye karşı kurulmuştur. Burada en fazla "görev" Kürt vatandaşlarımıza düşer. Ülkemizde 81 ile yayılmış olan tüm Kürt vatandaşlarımız ülkelerine sahip çıkanlar, vatanlarına sahip çıkanlar, bölücülüğe destek vermezler ve Türk-Kürt Kardeşliğine sahip çıkarlarsa, ülkemiz sükûnete erer, kendi işlerimize bakarız.

Kuzey Irak, Misak-ı Milli esas alınarak, Türk-Kürt Kardeşliği ve Birlikteliği esas alınarak çözülmüşse daha da iyi olur. Türk-Kürt kardeşir, doğal müttefikdir. Şiddet durdurulmalıdır. Şiddete harcanan enerji Türk-Kürt Birlikteliğine harcanmalıdır.

Peygamberler şehri olan, 21 Sahabe-i Kiram'ın yatığı şehir olan, İslamlıkta, Mekke, Medine, Kudüs, Şam'dan sonra kutsallıkta 5'nci şehir olan Diyarbakır'dan Türk-Kürt Kardeşliğinin ve Birliğinin sesi tüm dünyaya yükselmelidir.

ANADOLU VE TÜRKLER AVRUPALI MI? DEĞİL Mİ?

Bugün hepimizin bildiği gibi, coğrafi özellikler içinde birleŐen ve üzerinde yaşayan canlılarla da bütünleŐerek adlandırılan ve hakkında da tarih yazılarak tarif edilen bölgeler vardır. İŞte bu bölgelerden biride “Avrasya” adı ile belirlenen bölgedir. Avrasya bölgesi coğrafi olarak Avrupa, Anadolu, Hazar ve Urallardan Orta Asya’ya kadar uzanan bölge olarak bilinmektedir. İŞte burada görüyoruz ki, Anadolu, kütle olarak Avrupa ile birlikte olan bir coğrafyaya sahiptir. Yine hepimizin bildiği basit bir coğrafya bilgisi olarak da, Türkiye’nin Trakya kısmı zaten, Avrupa kısmı olarak bilinmektedir.

Coğrafya olarak belirlenen Avrupa ve Anadolu küresel parçaları, üzerinde birçok millet yaşamış ve birçok medeniyetlerin de yaratıcısı olmuşlardır. İŞte bu Avrupa + Anadolu = Avrasya denkleminin çözümünde Türklerin bu coğrafya üzerinde yok sayılamayacakları sonucu çıkmaktadır.

İnsanlığın Dünya zerindeki hareketleri incelendiğinde Avrupalılar, Amerika’ya; Çinliler, Araplar, Acem-

ler, Ruslar ve Türkler de Avrupa'ya doğru hareket etmişler ve halende etmektedirler. Görüyoruz ki Türklerin sosyolojik, biyolojik ve ekonomik olarak batıya doğru hareket etmeleri evrensel bir kuram içinde olmuştur. Türklerin insani ve beşeri olarak bir evrensellik içinde batıya doğru hareketleri ise Karadeniz'in kuzeyinden ve güneyinden aynı zaman içinde olmuştur.

Karadeniz'in kuzeyinden, İskit-Saka Türkleri (M.Ö. III. yy), Batı Hunlar (M.S. 374-469), Avar Türkleri (M.S. 576-796), Peçenek, Uz ve Onoğur Türklerinin (M.S. IV-V yy) Avrupa'ya gelişleri ile Avrupa'nın Türklerle tanışıp, kaynaşmasının ilk temeli oluşmuştur. Yani Avrupa ile Türklerin tanışıp birlikteliği 2000 yılından fazla bir zamandır devam etmektedir. Karadeniz'in kuzeyinden Avrupa'ya gelen, "Türk Kavimler Göçü" sonucu zamanın Cihan İmparatorluğu olan Büyük Roma İmparatorluğu Batı ve Doğu diye ikiye ayrılmış, daha sonra da Batı Roma İmparatorluğu tarih sahnesinden silinerek, tarihe malolmuştur. Avrupa'ya olan "Türk Kavimler Göçü" sonucu, Avrupa'nın etnik yapısı da yeniden şekillenmiş, başta Germen kavimleri ile Hunlar arasındaki kaynaşmalardan yeni yeni topluluklar ve devletler oluşmuştur. Bu bakımdan bugünkü Avrupa'nın Türklerle ilgili etnik temeli, işte bu Batı Hun Türklerinin Avrupa'ya gelişi ile atılmıştır diyebiliriz.

Orta Asya'dan, batıya doğru olan "Türk Kavimleri Göçü" yukarıda da belirttiğimiz gibi Karadeniz ve Hazar Denizlerinin Kuzeyinden ve Güneyinden olmak üzere iki güzergah üzerinden olmuştur. Bu göç güzere-

gahının tarihi seyirleri de birbirinden çok farklı olmuştur. Karadeniz'in kuzeyinden Avrupa'ya ulaşan Türkler, Avrupa ile kaynaşmakta zorluk çekmiştir, hatta belirli bir direngenlikle de karşılaşmışlardır. Akıbetinde Avrupa'ya gelen Türklerle ve Avrupalılar karşılıklı olarak Hıristiyanlık ve Avrupalılık kültürünü beraberce benimsemişlerdir. Böylece Avrupa'ya gelen Türkler, Avrupa'da birçok devlet kurmuşlar ama bu devletler uzun ömürlü olmamıştır. Bunun nedenini de kültür değişimi olarak gösterebiliriz. Fakat Karadeniz ve Hazar Denizlerinin güneyinden batıya doğru olan "Türk Kavimler Göçü" sırasında, Türkler İslamlıkla karşılaşınca Ön Asya'da ve Anadolu'da kurulan bu Cihan Devletleri, daha sonra Avrupa'ya sefer yaptıklarında kendileri ile asırlar önce Karadeniz'in Kuzeyinden Avrupa'ya göç eden Türklerden eser dahi bulamamışlar ve hatta inanç ve kültürlerinin değişmesi sonucu Avrupalı ve Anadolu'lu farklı devletler olarak birbirleri ile savaş meydanlarında karşı karşıya da gelmişlerdir.

Türklerin bu hareketleri Avrupa'da ve Anadolu'da eş zamanlı sosyal ve idari yönlerden yeni yapılanmalara sebep olmuştur. Bu insani ve beşeri yapılanmalar içinde, Avrupa'da Batı Hunlarla, Büyük Roma İmparatorluğu arasında olan kültürel, sosyal ve askeri alanlardaki mücadele sonunda Batı Hunlar Atilla'nın önderliğinde Büyük Roma İmparatorluğunun yıkılmasına neden olmuşlardır. Bu olay sonucunda ise Avrupa'da büyük bir Türk Devleti kurularak Avrupalılarla Türklerin kaynaşmasının sonucu olarak, Orta Avrupa'da, Balkanlarda Türk Avrupa Kültür kaynaşmasının belgeleri açıkça ortadadır. Karadeniz'in kuzeyinden

batıya doğru IV. ve V. Asırlarda göç eden Hun, Avar, Peçenek ve Onoğur Türkleri zamanımızdan 14-15 asır önce balkanlarda boş yerlere yerleşmişler ve daha sonra oradaki yaşayan ve kendilerinden önce gelenlerle kaynaşarak Türk-Avrupa kültürü kaynaşması sonucu, zamanımıza kadar yaşayan devletleri kurmuşlardır.

Bu kültür kaynaşması sonucunda, Dünya Medeniyetler silsilesinde Anadolu ve Avrupa Medeniyetleri daima birbirini tamamlayarak, birbirine etkilemişlerdir. Hatta Avrupa, Anadolu'dan Astronomiyi, Geometriyi ve Biyolojik Bilimleri öğrenerek bugünkü Avrupa Medeniyetinin oluşmasını sağlamıştır da diyebiliriz.

Ancak, bugün birçok Avrupalıyı diyen, Avrupalılardan önce Avrupa'ya varan, Avrupalı olan, Avrupalı Türkler kültür saldırılarına uğramış, gerçek benliklerini de böylece büyük ölçüde kaybetmişlerdir. Şimdi bu gelinen noktada bizlere düşen ve yapılacak olan şeyler vardır. Bunların başında tarihin gizli sayfalarındaki bu tarihi gerçek ve olaylar bilimsel olarak Avrupalılara ve insanlığa anlatmaktır.

Bir doğa dengesi olarak Türklerin batıya doğru göçlerinde Avrupa'ya giden Türklerin yanı sıra eşzamanlı olarak Anadolu'ya gelen Türklerde Anadolu'daki insanlarla kaynaşarak Anadolu'da birçok devletler ve medeniyetler kurmuşlardır. Gerek Avrupa'da ve gerekse de Anadolu'da birçok medeniyetler kuran Türk Devletleri hep bir sonraki, bir öncekini tarih sahnesinde silerek bir yenisini kurmuşlardır. Bu olaylarda tarihi bir kader çizgisi içinde olmuştur.

Burada görüyoruz ki, Avrupa + Anadolu=Avrasya denkleminin çözümünün sonucunda, Türkiye ortaya çıkmaktadır. Buradan anlaşılıyor ki, Türkler ve Türkiye Avrupa'nın geçmişte olduğu gibi coğrafi ve tarihi olarak bir parçasıdır. Bunu görmemezlikten gelmek, inkar etmek coğrafi ve tarihi gerçekleri kabullenmemek demektir.

Bugün Avrupa Birliği'nin temel düşünce sistemleri içinde asırlar önce Fransa, Almanya ve Osmanlılar arasındaki gümrük ve ticaret anlaşmaları Avrupa + Anadolu Birliği'nin temelleri olarak kabul edilmelidir. 400-500 yıl önce Fransa Kralı François, Alman İmparatoru Şarlken ve Osmanlı Padişahı Kanuni Sultan Süleyman arasındaki ticari, ekonomik, askeri, yazışma ve dayanışmaları, Avrupa ve Anadolu beraberliğinin tarihi bir belgesi ve vesikası olarak da, bugün kabul görmesi gereken bir olgudur. Almanya'da Bismark'ın 38 küçük devletten Alman Birliğini kurması, Ferdinand'ın 7 küçük devletten İtalya Birliğini kurması, daha sonraki yıllarda Almanya, Fransa ve İtalya'da gelişen sosyal ekonomik ve askeri oluşumların aynı şekilde Osmanlılardaki Avrupalılaşıma hareketleri, Anadolu ve Avrupa birlikteliğinin bir göstergesidir, diyebiliriz. I. ve II. Dünya Savaşlarında da Avrupalılar ve Türkler bazen yandaş, bazen karşıt gruplar olarak, aynı denklemin bilinen ve bilinmeyenleri olarak savaş ve tarih sahnelerinde beraber olmuşlardır.

Yukarıda genel anlamda Anadolu ve Türklerin, Avrupa ile olan coğrafi ve tarihi münasebetlerini bir kronoloji içinde hatırlatmış bulunuyoruz. Ancak bugün

neredeyiz ve nereye geldik, bundan sonra ne yapacağız gibi durumları da elimizdeki, verilere göre şahsım adına yorumlamak istiyorum.

Avrupalılar, birbirleri ile 14-15 asırdan itibaren Avrupa'nın dışındaki kıtalara ulaşarak, oralarda yerleşmek ekonomik ve kültürel çıkar ve üstünlükler sağlama yarışına başlamışlardır. Buradaki esas amaçları, küçük ve imkanları sınırlı olan Avrupa kıtasının dışındaki kara ve deniz parçalarında daha fazla ekonomik çıkar sağlamak ve kültürlerini oralara yaymaktır. Belirli zaman içinde bu isteklerini de büyük ölçüde gerçekleştirmişlerdir. Avrupalılar bu çalışmalarını yaparken de birbirleri ile uğraşmayı ve hatta bezen birbirleri ile de savaşmayı da ihmal etmemişlerdir.

Avrupalıların birbirleri ile uğraşma ve çatışmalarının temelinde ise, Avrupa'ya tek başına hakim olma, dünyaya tek başına yayılma fikirleri esas teşkil etmiştir. Bu düşünce Avrupalılara Roma İmparatorluğundan kalmış da diyebiliriz.

Fransa'da Napolyon'un, Almanya'da Şarlken ve daha sonra Hitler'in, İtalya'da Mussoloni'nin, Bunlardan daha önce Vatikan'ın düşünceleri hep Avrupa'yı bir elde toplamak tek Avrupa yapma, hakim olma, üstün olma düşünceleri hepimizin tarihi bilgilerinde mevcuttur. Yukarıda adları geçen bugün tarihe mal olmuş tarihi Avrupalı devlet büyükleri, Avrupa Birliğini kurabilmişler midir? Hepimizin bildiği gibi hayır, beklenen Avrupa Birliğini kuramamışlardır. Burada esas olan Avrupa Birliğinden önce, Avrupalı milletlerin birbirleri ile olan üstünlük mücadeleleri ön planda tutulmuştur.

Bugün de Avrupa Birliği içinde yer aldığını, gerçek Avrupa Birliğini savunan bir Alman'ı, bir Fransız'ı, bir İtalyan'ı bir Belçika'lıyı düşünmek zor olsa gerektir. Neden dersek, hiçbir Fransız, hiçbir Alman Fransızlığı, Almanlığını bırakıp unutup da, dili ile, parası ile sınırları ile, kültürü ile yeni bir oluşumu canı gönülden desteklemez diye düşünüyorum. Çünkü Fransızlar, Almanlar ve diğer bazı Avrupalı devletler, geçmişte tek başına Avrupa'nın sahibi olmak için Avrupa'da birbirleri ile kıyasıya savaşmışlardır. Avrupa'nın ve hatta dünyanın sahibi olacağım diyen Avrupalı bazı devlet adamları zaman zaman tüm Avrupa'yı ve bazen de tüm dünyayı savaşlara sürülmüşlerdir. Geçmişte böyle iddiacı ve hakim olma düşüncesine sahip olan Avrupalıların, bugün paylaşımcı bir yaklaşımla orta bir yerde, Avrupa Birliği çatısı altında toplanmaları fazla iyimserlik olacaktı, diye bir düşünceyi insanın aklına ister istemez getirmektedir. Temenni edilir ki, Avrupalılık düşüncesi, Avrupalı olan milletlerin tarihindeki benlik ve üstünlük düşüncelerinin önünde olsun. Ancak, bazı Avrupa ülkelerinde yapılan Avrupa Birliği için yapılan Referandumlarında da istenen tasvipkar durumlarda ortaya çıkmamıştır. Bu da herkesin bilgisi dahilindedir.

Avrupa tarihte hep tek olma, güçlü olma fikrini taşımış, ancak ulusçuluk düşünceleri buna engel olmuştur diyebiliriz. Ancak günümüzde Avrupa Birliği düşüncesi nereye gelmiştir dersek, Avrupa'nın tek olma isteğini de cevaplamış olabiliriz. Avrupa'nın Birlik olup üstün olma fikirleri şu şekilde doğmuştur diyebiliriz.

Avrupa Ortaçağ'dan bu yana Birlik olma fikrini taşımış ancak ulusçuluk ve dini inanış farklılıkları bunu önlemiştir yorumunu yapabiliriz. Gelecekte de Avrupa Birliği için en önemli ve en etkin olumlu ve olumsuz yönde etkileyecek ve Avrupa Birliğinin kaderini tayin edecek unsurlar da Avrupa'daki ulusçuluk ve dini inanış farklılıkları ortaya çıkabilir kanısındayım. Bugün, temenni ederiz ki, Avrupa Birliği, Türkiye'yi de arasına alarak, yeni bir boyutta insanlığın hizmetinde gelişir.

Avrupa I. Dünya Savaşında İttifak ve İtilaf devletleri oluşturarak kendi kendi ile savaşmıştır. Burada yenilende top yekûn Avrupa olmuştur. I. Dünya Savaşı sonucunda yenilen Avrupa'nın üstünde yeni bir güç olarak Amerika Birleşik Devletleri doğmuştu. ABD artık sahnededir. Avrupa'yı da koruyan ve kollayan bir duruma gelmiştir. Burada bir şeyi belirtmek gerekir ki; o da Avrupa'da ulusçuluk yine öndedir. Hitler ve Mussoloni gibi Avrupalı liderler ortaya çıkmıştır. Bunlarda iddialı kişilerdir ve tek başına Avrupa'ya hakim olma iddiasındadırlar. Paylaşımçı Avrupa Birliği düşüncesi bu dönemde hemen hemen yoktur.

II. Dünya Savaşında Avrupa yine kendi kendi ile savaşmıştır. Yenilen tüm Avrupa olmuştur. Hitler, tüm Avrupa'yı kısa sürede istila etmiştir. Ulusçuluk yine Avrupa Birliğini önlemiş, ABD Avrupa'yı koruyan ve kollayan duruma getirilmiştir. Bu arada Komünist Blok Avrupa'da bir hayli ilerlemiştir. Romanya, Bulgaristan, Çekoslovakya, Yugoslavya, Macaristan, Arnavutluk gibi birçok Avrupa devletleri Komünist Blokun içine

dahil olmuşlardır. Böylece Avrupa yine kendi kendini yenmiştir.

Avrupa II. Dünya Savaşı sonucu yani 1945'den sonra kendi içinde doğu ve batı blokları arasında yaşamaya çalışmıştır. Avrupa 1945-2000 yılları arasında kendi içinde ve dışında ekonomik ve siyasi mücadele vermiş, bu ikilemden kurtulmak için de yine Avrupa Birliği fikrine sahip çıkmaya başlamıştır. 1950'lerin sonu, 1960'larnı başında bu fikrin temeli iyece atılmış, Türkiye'de bu fikre iştirak etmiştir. Halen mücadelesini de vermektedir. Yani gördüğümüz gibi, Avrupa Birliği eskiden beri istenen fakat ulaşılamayan bir olgudur.

Avrupa 1945-2000 yılları arasındaki siyasi, ekonomik ve teknolojik mücadelelerinde de yenilmiştir. ABD bu zaman içinde süper güç olarak vardır ve de Avrupa'nın, ekonomik ve siyasi açılarından koruyucusu ve kollayıcısıdır. Sovyet Sosyalist Cumhuriyet Birliği (SSCB) ise; O dönemde, Avrupa'nın yarısını kendi peyki haline getirmiş, doktrin ve siyasi anlamda, hatta ekonomik alanlarda Avrupa'yı sürekli tehdit etmektedir. Şu anda SSCB dağılmış, Yeni Rusya Federasyonu kurulmuştur. Fakat Yeni Rusya Federasyonu Avrupa için aynı durumda mıdır değil midir? Onu da önümüzdeki zaman gösterecektir. Yine 1945-2000 yılları arasında Çin Halk Cumhuriyeti, Japonya gibi bazı diğer Asya devletleri ise Avrupa için, Dünyada ekonomik ve siyasi anlamlarda rakip durumuna gelmişlerdir.

Sonuç olarak Avrupa ekonomik, siyasi, askeri ve kültürel açılardan ABD, Rusya Federasyonu, Çin Halk Cumhuriyeti ve Japonya gibi Asya ülkelerinin yani üç-

dört merkezin ortasında ve hatta kıskacında kalmıştır. Bu kıskaçtan çıkmak için Avrupa yine, Avrupa Birliği kavramına sarılmıştır. Temenni edilir ki Avrupa, her defasında kendi kendini yenerek Avrupa Birliğinden uzaklaştırılmış durumundan kurtularak, bu sefer paylaşımcı Avrupa Birliğini kurabilsin. Böylece de Avrupa Birliği diğer dünya güç odaklarına karşı oluşmuş ve başarılı olmuş olsun.

Gelinen bu noktada Türkiye nerede ve nereye doğrudur. Bu durum ülkemiz için ve hepimiz için önemlidir. Kitapçığın başında Anadolu (Türkiye) ve Türklerin coğrafi ve tarihi olarak yüzlerce ve binlerce yıldan bu yana Avrupalı olduklarını kaynaklara dayanarak yorumladık. Coğrafi ve Tarihi olarak Türkiye ve Türkler Avrupa'nın bir parçası olduğu bilinen bir gerçektir. Ancak Avrupa Birliğinin şu anki durumunda ve ileri ki durumunda Türkiye'nin Avrupa Birliğine geçişi Türkiye'ye ve Avrupa'ya ne sağlar ne sağlamaz onu da bir Türk vatandaşı olarak söylemenin yerinde olacağına inanmaktayım.

Burada belirtmek isterim ki, Anadolu medeniyetinin ve kültürünün, Avrupa ile teması mevcuttur. Ancak bazı farklılıkları da mevcuttur. Bu farklılıkların başında inanç farklılığı gelmektedir. Bu inanç farklılığından dolayı, tarihte medeniyetler savaşları olmuştu. Bu savaşlar, kültürel anlamda olduğu gibi harp meydanlarında da olmuştur. Harp meydanlarında olan savaşlardan, kültür alanında olan savaşlar daha uzun ömürlü olmuşlardır. Kitapçığın başında da belirttiğim gibi, Avrupa'ya, asırlar önce gelen İskit, Saka, Hun,

Peçenek, Onoğur Türk Boyları Avrupa Kültürü içinde silinip gitmişlerdir.

Buna karşılık, Anadolu ve Önasya'da yerleşen Türkler, İslamlıkla birleşerek kendi kültür ve Devletlerini kurarak yaşamalarına halen devam etmektedirler. Burada belirtmek istediğim şey şudur ki Türkiye'nin Avrupa ile bileşmesinde bir medeniyetler ve kültürler alışverişi olacaktır. Ancak ne olacak, onu şimdiden söylemek ve kestirmek zordur. Bugün, Türkiye'nin de çok kutuplu bir dünyaya bakış açısından, Avrupa Birliğine girmesinin de yararları çok olacaktır. Burada Avrupa ve Türkiye'nin birbirine çok ihtiyacı olacağı gerçektir. Çünkü tarih ve coğrafya bunu işaret etmektedir.

Burada Avrupa açısından bakıldığında, Avrupa ve Avrupalıların tutumundan ister istemez şu sorular aklımıza gelmektedir. Gümrük Birliği Anlaşması ile Avrupa Türkiye'den alacağını almış mıdır. Türkiye'nin Avrupa Birliğine alınması ile işgücü dolaşımı ile milyonlarca işsiz Türkiye'den Avrupa'ya geçerse, Avrupa bu durumda ne yapacaktır, sorusu Avrupalılarca halen açıkça cevaplanmış değildir. Madem ki coğrafi ve tarihi birliktelik var, bazı şeylerin eninde sonunda olacağı da gerçektir. Yani burada, kimin ne kadar kazanacağı, kimin ne kadar kaybedeceği önemlidir. Burada birlikten, hem Avrupa'nın hem de Türkiye'nin beraberce kazanacağı aşikardır; ancak kültürel ve medeniyetler asimilasyonu ve çatışması olmazsa. Kesin bir yorum yapmak gerekirse, bugün Türkiye'nin Avrupa Birliğine tam üye olması durumunda da kazanan Türkiye olacaktır. Avrupa'nın diretmesi de işte bundandır.

Burada diğer bir yönde, eğer Avrupa Birliği Türkiye'yi içine alırsa işsizlik artacak, gelir düzeyi azalacak, Türkler yönetime gelecek, bunu Avrupa ister mi, tabii bu durumda istemez. Ancak Avrupa'nın da Türkiye'ye ihtiyaı olduğu bir gerçektir. Zamanı gelince her Şey olacaktır.

Burada dikkat edilecek Őeylerden en önemlisi de, Kopenhag Kriterleri erevesinde Avrupa Birliğinin, Türkiye'nin içişlerine karışması meselesidir. Kopenhag Kriterlerini Almanya, Fransa, İtalya, İngiltere kabul etmemişlerdir. Hepsi de rezerv koymuşlardır. Ancak Türkiye'den Kopenhag Kriterlerinin kabulü istenmektedir.

Sonuç olarak Türkiye, Avrupa Birliğine girmeyi, yaptığı Gümrük Birliği Anlaşmasını iyice enine boyuna değerlendirmelidir. Yine Türkiye medeniyetler yorumlaması, tam bağımsızlık, millet egemenliği, ulus devlet ilkeleri, Atatürk ve Cumhuriyet İlkeleri, Milli Savunma, inanç farklılıkları kavramlarının Avrupa Birliği içinde nasıl olacağı ve ticari olarak da, Gümrük Birliği ve Asya Kaplanları ile de ticaretimizin ne olacağı durumları iyice dşnlmelidir. Geciktik gecikmeye, bunları iyice irdeleyerek karar vermemizin yerinde olacağını düşünmekteyim. Temenni ederiz ki, Avrupa Birliği, Türkiye ile birlikte yoluna devam etsin.

AVRUPA GÜVENLİK VE İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI (AGİT)

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), soğuk savaşın nispi bir yumuşama dönemine girdiği 1970'lerde doğu ve batı blokları arasında iletişimi geliştirmek ve sürdürmek için oluşturulmuş bir teşkilattir. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) üyesi olan 54 ülkenin parlamenterler seviyesindeki toplantıları yılda birkaç kez olmak üzere, eğitim seminerleri, konferanslar ve tavsiye kararları olmak şeklinde yapılmaktadır. Avrupa Güvenlik Birliği Teşkilatı (AGİT) çeşitli ülkelerde oluşan tüm sorunlara demokrasi, insan hakları, çevre hukuku üstünlüğü kavramları içinde çözüm aramaktadır.

AGİT'İN İLKE VE AMAÇLARI

AGİT üyeleri, 1975'te imzaladıkları "Helsinki Nihai Senedinde" kendi aralarındaki ilişkileri 10 temel prensibe bağlamışlardır. Bu prensipler;

- 1- Eşitlik prensibi,
- 2- Güç kullanmaktan kaçınma prensibi,
- 3- Sınırların ihlal edilmemesi prensibi,
- 4- Toprak bütünlüğü prensibi,

5- Anlaşmazlıkların barışçıl yollarla çözülme prensibi,

6- İnsan Haklarına saygı prensibi,

7- Devletler arası iş birliği prensibi,

8- Temel özgürlüklere saygı prensibi,

9- Uluslar arası hukuka uyma prensibi,

10- İç işlere karışmama prensibidir.

AGİT, görüldüğü gibi bu 10 prensiple evrensel ve uluslar arası boyutlarda çalışmaktadır. AGİT'in 10 prensibi iddialı hedefler olmasına rağmen, AGİT ve çalışmaları üyeler arasında oluşan, sorun ve gerginliklerin çözülme ve azalmasında küçümsenmeyecek derecede katkılar sağlamıştır.

AGİT KARARLARININ ÖZELLİKLERİ

1- AGİT Kararları, devletler üstü bir nitelik taşımaz.

2- AGİT Kararları, yasal bağlayıcı özellik taşımaz.

3- AGİT Kararları, siyasi yönden bağlayıcı özellikler taşır.

4- AGİT Kararları, ilke açısından bağlayıcılık taşır.

5- AGİT Kararları, özellikle insan hakları, demokrasi ve hukuk içerikli karar özelliği taşır.

AGİT'İN ÇALIŞMALARINDA ÖNCELİK VERİLEN BAZI KONULAR

1- AGİT Bölge ve Ülkelerinde Güven ve Güvenlik Artırıcı Önlemler

Bugün dünyamızı da tam anlamı ile insan değerleri bakımından homojen olan bir ülke yoktur. Bütün ülkelerin insan yapıları incelendiğinde, aynı ülkenin insanları arasında dil farkları lehçe olarak, yazı ve konuşma olarak hemen fark ederiz. Yine din bakımından, mezhep bakımından, yaşam, giyim, boy, kilo, renk daha sayamadığımız birçok özellikler bakımından insanlar arasındaki farklılıkları hemen görürüz. İyice incelendiğinde aynı ülkenin insanları arasındaki gördüğümüz bu farklılıkları huy, alışkanlıklar, idealler, istekler bakımından da hemen fark ederiz.

Görürüz ki; farklılıklar sayamayacağımız kadar çoktur, demek ki, farklılıklar doğal olarak var olan bir olgudur. Bunu herkesin kabul etmesi gerekiyor. Bu düşüncemizi pekiştirmek için de, kendi kendimize dünya ülkelerini düşündüğümüz zaman da düşüncelerimizi bu ülkelerde hemen görürüz.

Şöyle ki, Rusya Federasyonunda 120'ye yakın etnik grup olduğunu, yine yüzlerce değişik lehçelerin konuşulduğunu, Amerika Birleşik Devletlerinde ise onlarca dil ve lehçenin konuşulduğunu siyah-beyaz farklılığını, güney-kuzey nüanslarını, Fransa, İtalya, Almanya, İspanya, İngiltere, Çin Halk Cumhuriyeti, Etiyopya, İran, Türkiye, Yunanistan ve diğer hatırlayabildiğimiz herhangi bir ülkede insanlar arasındaki dil, din, düşünce, coğrafya farklılığını hemen görürüz. Bu

dünya ülkeleri, kendi içinde farklılık gösteren vatandaşlarının istekleri ölçüsünde az çok sorunlara sahip ve halledilmesi gereken durumlarla karşı karşıyadır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, bugün dünyamızda bu sorunlardan tamamen arınmış homojen bir ülkeyi de hiç birimiz düşünemeyiz. Bildiğimiz gibi, bugün dünyamızda bir ülke, diğer bir ülkeyi rahatsız etmek istiyorsa, bazı isteklerini komşu ülkelere talep ediyorsa veya kıskanıyorsa, çoğunlukla işte bu etnik-azınlık durumunu kullanma metodunu seçmektedir. Çünkü bu metod en ucuz ve en etkili metottur da ondan. Bu metodu da dünya ülkeleri fakir olsun, zengin olsun güçlü olsun, güçsüz olsun, birbirine karşı kullanmayan ülkede yoktur. Ama bu metod artık kimseyi rahatsız etmez, fikri günümüzde hakim olmaya başlamıştır. Artık dünya insanları gelişen globalleşme doğrultusunda daha yardım sever, daha hoşgörülü ve daha paylaşımcı olmaya doğru yönelmeye başlamışlardır.

İşte burada tüm insanların ve ülkelerin daha hoşgörülü ve daha paylaşımcı olmalarına yardım edecek ve bu evrimi hızlandıracak unsurları da söylemek yerinde olacaktır.

Bir ülke içindeki bu yardım unsurlarını, farklı grup ve insanlar arasındaki güven ve güvenlik artırıcı önlemleri şöylece sıralayabiliriz;

1- Her ülkenin kendi iç hukuk düzeninin sağlam, etkin olması ve ülke insanlarına hukuksal eşitlik prensibinden eşit olarak yararlandırması,

2- Her ülkenin, insanların tamamının demokratik kurallar içinde o ülkenin parlamentosunda temsil edilmesi ve parlamentonun en etkin siyasi güç olması ve kendi ülkesinin çıkarlarına siyasi çözümler üretmesidir. Ülke ile ilgili bütün konuların açıkça Parlamentoda tartışılması. Bugün Türkiye Cumhuriyeti Parlamentosu da bunu yapmaktadır.

3- Dünya ve bölge ülkelerinin birbirine saygılı olması prensibi de önemli bir unsurdur. Yine bu bağlamda, aynı ülkelerin birbirine karşı azınlık faktörünü kullanarak birbirinin iç işlerine karışma ve üstünlük sağlama fikirlerinden vazgeçilmesinin de azınlıklara güven ve güvenlik artırıcı önlemler arasında sayabiliriz.

4- Dünya devletlerinin gelişme ve kalkınmasında insan hakları ve demokrasi yapılarının olumlu yönde katkısının olabileceği ülkeler arasındaki barış ve diyalogların gelişmesindeki rolünü unutmamak gerekir. Burada kışkırtıcı değil barışçıl düşünülmesi, demokrasinin büyük bir kıymet ve varyet olduğunun, demokrasinin ülkeler arasında barışın teminatı olabileceğinin değerlendirilmesinin önemini herkes bilmelidir.

5- Yukarıda saydığımız unsurlar dışında, Dünya ve bölge ülkeleri arasında herhangi bir yerde, herhangi bir nedenle bir AGİT üyesi ülkede sorun, çıkartılmışsa veya oluşmuşsa, bu sorunun çözülmesinde de Avrupa Güvenlik Birliği Teşkilatının (AGİT-OSCE) ülkelerin iç hukukunu, o ülkenin egemenlik hakkını, uluslar arası hukuku, dünya barışını, haklıyı-haksızı, masum ve mağdur olanı veya bu ülkenin sorununun insanlık için değil de kendi çıkarları için mi yaptığını göz önüne

alarak müdahale etmesi gerekmektedir. Bu durumlarda hakkaniyet ölçülerinde davranmak kaydı ile AGİT'i bir teminat olarak da görmek mümkündür.

2- AGİT Bölge ve Ülkelerinde Basın ve İfade

Hepimizin bildiği gibi insanlar prehistorik dönemden bu yana çağlar boyunca istediğini yazma ve ifade etme mücadelesi vererek gelmişlerdir. Hatta istediğini yazma ve ifade etme mücadelesi, diğer mücadelelerden ve daha önce başlamış, bir uğraşı olarak günümüze kadar devam etmiştir. Öyle görülüyor ki bunun sonrada devam edecektir. Basın-Yayın, fikir ve düşünce, istediğini yazma ve ifade etme kavramları iki tarafı keskin bir kılıç gibidir. Öyle bir kılıç ki iki tarafı da çok çok keskindir, hemen herhangi bir yeri veya bir tarafı kesebilir. Bu çok keskin kılıç, istediğini yazma ve ifade etme olmadan da olmaz. Çünkü, insan düşünmeden fikir oluşturmadan ve düşündüğünü ifade etmeden yapamaz. Nasıl mı dersiniz, elektriği, treni, uçağı, uzayı keşfeden düşünürler, düşüncelerini ve fikirlerini açıklayıp uygulamaya koymasını bu teknik imkanlar, insanlığın hizmetine sunulabilir miydi? Yine sosyal olayları inceleyen sosyologlar, filozoflar, felsefeciler, fikir ve düşüncelerini açıkça yazmayıp, yayın haline getirmeselerdi, bugünkü sosyal olayların izahatı nasıl yapılabilirdi, herhalde yapılamazdı.

İnsanlar düşünen ve düşündüğünde basın ve yayın yapan fertler ve topluluklardır. İnsanlar fikir ve düşüncelerini söyler ve yazarken dürüstlük prensibine, açık bilgi yayını ve değişimine göre yapmaları toplumun ve tüm insanlığın lehine olan şeydir. Ancak fikir, düşünce,

istediğini yazma ve ifade etme yapılırken, toplumu karıştırıcı, birlik ve beraberliğini yıkıcı şekilde yapılmamalıdır. Fikir-düşünce, istediğini yazma ve ifade etme kavramları kullanılırken tüm insanları, gelecek nesilleri, komşularımızı düşünerek, nereden başlayacağımızı, nerede bitireceğimizi de bilmemiz gerekir. Fikir ve düşüncelerimizi ifade ederken, insanlar arasında yol gösterici birlik ve beraberliği, hoşgörüyü içine alacak şekilde evrensel bir mesaj şeklinde ifade etmeliyiz. Öyle ki şahısları karalayan, kurum ve sistemleri insanların aleyhine de olsa kötüleyen bir basın ve ifade şekli makbul bir davranış olmasa gerekir. Basın ve ifade hakkını kullanan düşünür, tüm insanlığı bir bütün olarak ele alarak, ifadesinde eğitsel, yol gösterici, sorunlara çözüm gösteren, toplumsal sevgi ve saygıyı, birlik ve beraberliği ifade eden mesajlar vermelidir. İşte bu mesajların dışındaki mesaj ve ifadeler, bence AGİT kural ve taahhütlerinin dışında olup basın özgürlüğüne ilişkin insanı boyutu az olan, hatta hatta hiç olmayan, evrensellik ve içerikten uzak ifadelerdir.

Biraz önce ifade ettiğimiz gibi, Türkiye Cumhuriyeti; basın çeşitliliğini bir zenginlik olarak kabul eden Cumhuriyet felsefesinin ürünü olan anayasalarımız, herkesin hukuk önünde eşitliliğini inanç, düşünce, basın ve ifade hürriyetlerini kullanırken Cumhuriyet kanunlarını hiçe sayarak, fikir değişim ve iletişimin yapılamayacağını herkes tarafından bilinmesinde yarar vardır. Fikir basın ve ifade kullanımları, ülke insanlarımızın ileride ulaşacağı eğitim, kültür ve ekonomik boyutların ulaşacağı hedefler doğrultusunda daha da düzeleceğine, çok çok daha iyi bir seviyeye geleceğine inanmaktayız.

3- AGİT Bölge ve Ülkelerinde ilişkilerin Güçlendirilmesi

Bugün dünyamızda hepimiz kabul ediyoruz ki dil, din, kültür, tarih ve coğrafya ve ekonomik bakımlardan tam olarak bir homojenite gösteren ülke yoktur. il bakımından homojenite sağlanamaz, dil, in bakımından homojenite sağlansa bu seferde renkler veya ekonomik gelişme ve dağılımları bakımından karşımıza bir heterojenite durumu çıkabilmektedir. Görülüyor ki yer yüzünde daima bir heterojenite olayı mevcuttur. Misal olarak, aşağı yukarı 10 bölgeden oluşan bir ülke düşünelim. Bahsi geçen ülkenin bazı bölgelerinin denize açıldığını, limanlara sahip olduğunu, geniş ovalara ve nehirlerle sahip olduğunu düşünelim. Aynı ülkenin bazı bölgeleri ise ekonomik yatırımları hiç uygun olmayacak, yatırım yapılmaya kalkılsa bile çok pahalıya mal olacak bölgelerdir. Tabii haliyle bu bölgelerde yaşayan insanların gelir dağılımı, üretkenliği, iş bulma imkanları da farklı farklı olacaktır. Çünkü bu farklılık doğa tarafından önceden belirlenmiş olduğundan o bölgenin insanların da bu konuda yapacakları şeylerde sınırlanmış durumdadır.

Bu coğrafik misale göre ise her ülkede böyle durumlar mevcuttur. Böylece ülkelerin ve bölgelerin doğuştan olan bu ekonomik imkan ve şans durumlarını orada yaşayanlara göre yorumlamak oldukça yetersiz ve anlamsız olacaktır. Doğuştan ekonomik imkanları az olan bölge insanını, orada yaşayanlara farklılık nedeni ile fakir olduğunu söylemek, doğal koşullar nedeni ile ekonomik yatırımların yapılmadığını veya daha

sınırlı ekonomik yatırım yapılabildiğini söylemek yerine, orada yaşayanlardan dolayı yatırım yapılmadığını söylemek insanları kandırmaktır, diyebiliriz. İşte buna benzer gerçekleri saptırmak bugün dünyamızın birçok yerinde yapılmaktadır.

Şunu unutmamak gerekir ki, Dünyamız her ülkesini en elverişsiz yerlerinde bile ucuz veya pahalı, bazı yatırımların yapılabileceğini unutmamak gerekir. Bu durumun değerlendirilmesi ve verimliliği ise bölge insanının bilgi, beceri, eğitim ve kültür durumları ile de orantılı ve bağlantılıdır. Demek ki bölgelerin ekonomik durumları, ekonomik farklılıkları, orada yaşayan insan yapısından daha çok, bölgenin coğrafi yapısına ve bölgede yaşayan insanların eğitim, kültür, çalışkanlık gibi özelliklerine bağlıdır. Bu gerçekleri günümüzde herkesin bilmesinde insanlık adına büyük yararlar vardır. Burada yapılacak iş, bu bölgeler arasındaki yetişmiş insanı değerleri ile ekonomik değerleri birbirine yaklaştırmak en geçerli düşünce olmalıdır. Çünkü bu durumların gerçek statülerin izahatı, açıklaması, tartışması, yorumlanması, çarelerin bulunması bütün bu işlerin denetimi ve kontrolü demokratik parlamenter sistemlerde mümkündür. Bugün Türkiye Cumhuriyeti'nde de yapılan şey ve yapılması gereken şey de budur. Türkiye Cumhuriyeti Parlamentosu bunun bilincindedir. Bütün bu işleri boyutları da parlamenter sistemin içinde çizilmelidir.

Bir ülkenin, coğrafi farklılıkları o ülkenin bir zenginliği olarak kabul edilmelidir. Niçin derseniz ise farklı insani ve coğrafi değerlerin imkanları birbirini tamam-

lar, böylece de ekonomik ve sosyolojik gereklilikler yerine getirilmiş olurlar. Buradaki strateji, bölgelerin insani farklılıklarını bölücü ve yıkıcı faaliyetlerin izahında değil de insani ve coğrafi farklılıkların, birbirini tamamlaması telkininin yapılması gerekmektedir. Burada Avrupa Güvenlik Birliği Teşkilatına (AGİT-OSCE) düşen görevde, AGİT bölge ülkelerindeki sosyolojik ve ekonomik farklılıkları, etnik açıdan olumsuz yönde, tartışmalı şekilde, yorumlama yerine, farklılıkları bir bütünlük gerçeği içinde alıp, bölgenin ve o ülkenin birlik beraberliğini koruyucu, tüm ekonomik değerlerinde paylaşımcı bir düşünce içinde değerlendirilmesinin yapılmasını ve bu bağlamda yorumlar ve çözümler üretimi yapmasıdır. Bugün AGİT'den bunu beklemekteyiz. Zaten AGİT'in prensiplerinin ve taahhütlerinin de bu bağlamda oluşunu düşünmekteyiz. Türkiye'de taahhütlerini bu bağlamda yerine getirmeye hazırdır.

4- AGİT Bölge ve Ülkelerinde Dil

AGİT oturumlarında ülkelerdeki dil durumları öncelikle ele alınan konuların başında gelmektedir. il konusunun ele alınmadan önce, AGİT üyesi Avrupa ülkelerine dil nasıl yorumlanmaktadır, onu bilmekte yarar vardır, diye düşünüyorum.

İngiltere'de, resmi dil İngilizce'dir. İngiltere'de İngilizce ile ilgili yasalar, 1942 Galler Mahkemesinin kararı, 1967 Galler Dili Yasası, 1981 Britanya Vatandaşlık Yasasıdır. İngiltere çok uluslu bir devlet olmasına rağmen Galler dili ile özel yasalar çıkartılmış, ancak ayrı dil özellikleri bulunan İskoçya ve İrlanda dilleri için

özel yasa çıkartılmamıştır. İskoç dili milli dil olarak kabul edilmemektedir. İngiliz Parlamentosunda İngilizce konuşulur, yasalar milli dillere çevrilmez. Yargı ve idare sisteminde de İngilizce geçerlidir. Başka dil ve lehçe kabul edilmez. İngiltere'nin etkin olduğu yerlerde yerel ana diller olan Urduca, Hintçe, Paştuca ve Pencap dillerince de yargı, idare durumlarında kullanım üstünlükleri yoktur. Yargı, idare, hukuk, çalışma ve ticarete İngilizce tek ve rakipsiz bir dildir.

Fransa'da ise 25 dil konuşulmasına rağmen, 1992 Anayasasının 2. maddesi Cumhuriyetin resmi dilinin Fransızca olduğunu belirtmiştir. Fransa'da 34 karar, 36 adet idari genelge vardır. Önceki dil yasaları ise 1951, 1975 ve 1994'te çıkartılan yasalardır. Bütün bu yasalar Fransızca'yı esas dil olarak kabul etmekte, yerel dilleri de hukuken kabul etmektedirler. Yine aynı yasalar, Fransızca'yı eğitim dili olarak kabul ederken eğitim sürecinde yerel diller ve kültürler hakkında da bilgi ve eğitim verebilirler, denilmektedir. 1994 Toubon Yasası ile de Fransızca'daki yabancı kelimeler temizlenmeli, Fransız makamlarınca kabul edilmiş sözcüklerin kullanılması sağlanmalıdır, denilmektedir.

Fransız Hükümeti, anayasasına ve ulusal yasalarına rağmen etkin grupların dil ve diğer hakları konusunda bir netlik getirememiştir. Yine Fransız Hükümeti yerel dillerin kullanımının, bilimsel amaçlar dışında bir amaçla tanımlanması için bir kriter oluşturmayacağını belirtmiştir.

İtalya'da ise yaklaşık olarak 25 dil konuşulmaktadır. Bu 25 dilin 12'si İtalyanca'nın lehçeleridir. İtalya 5 böl-

gesine özel statü tanınmasına rağmen, bu bölgeler eğitim konusunda yasama yetkisi kullanamazlar, kültür konusunda yetkileri vardır. Dil konusunda yetkili makam Roma'daki İtalyan Parlamentosudur. Anayasanın 3. maddesine göre dil ayrımı yapılamaz denmesine rağmen, Parlamentoda İtalyanca konuşulur, yasalar İtalyanca yazılır ve yayımlanır. Özerk bölgelerde İtalyanca yayın yanında yöre dilleri de kullanılabilir. Eğitim alanında ilkokuldan üniversiteye kadar İtalyanca kullanılır. Bazı özerk bölgelerde yerel azınlık dillerince de ek ders saatleri konulmuştur.

Avusturya'da, Almanca, Slovence, Hırvatça, Çekçe, Macarca ve Sorab dilleri kullanılmaktadır. Bu ülkede azınlık, diller ve ilgili yasalar 1919 tarihli Saint Germain Anlaşması ile 1920, 1955 devlet anlaşmalarıyla konulmuştur. Bu anlaşmalarda Almanca resmi ve yazı dili olarak kabul edilmiştir. Yine bu anlaşmalarca Avusturya'daki azınlıklara eğitim, yargı, idare gibi yerlerde kendi dillerinde kullanım hakları getirmiştir.

Rusya Federasyonunda bugün hali hazırda 120'den fazla dil ve lehçe konuşulmaktadır. Ancak hepimizin bildiği gibi yazı ve konuşma dili olarak, eğitimde ilim ve bilim dili olarak Rusça kullanılmaktadır. Uluslar arasında da konuşulan dil Rusça'dır.

Gördüğümüz gibi AGİT üyesi birçok ülkede, eğitim, idare, yargı, medya gibi dil ve kültür konularına daha olumlu yönlerde yaklaşım yapılmaktadır.

AGİT, 1990 Paris şartlarında, azınlıkların dil ve din, kültürlerinin gelişmesini kabul etmiştir. Bu konularda asimilizasyon kabul edilemez denilmiştir. Yine 1971

Cenevre Toplantısında ise etnik dilsel, dinsel ve kültürel farklılığın her zaman bir azınlığın var olduğu sonucunu doğurmayacağı hususu karara bağlanmıştır.

1992 Helsinki toplantısında ise organize terör olaylarının görülmesi durumunda “ulusal azınlık” konusunun gündeme alınmaması kararlaştırılmıştır. AGİT toplantılarında İngiltere ve Fransa gibi bazı ülkelerin davranışları ile kesin ve bağlayıcı kararlar alınamamıştır. Bugün dünyada azınlık sorunları olan kültür, dil ve din bakımlarından sorunları olmayan ülke hemen hemen yoktur. Dünyadaki hangi ülkeye baksak az veya çok etnik-azınlık sorunlarıyla karşı karşıyadır. Yani tüm dünya ülkelerinin azınlık hakları bakımından bir birine fazlaca söyleyecekleri bir şeyleri de yoktur.

AGİT’de üyeler içindeki azınlık hakları yönünden vatandaşlık, oy hakkı gibi durumlarda fazla bir sorun yoktur. Sorunlar din, dil ayrımı konularındadır. AGİT üye devletlerinde ve tüm dünya ülkelerinde en hassas konu ayrılma konusudur. Hiçbir AGİT üyesi devlet veya dünyadaki herhangi bir yerdeki herhangi bir devlet ayrılıkçı fikirlerde müsamahalı değildir. AGİT’in yorum getireceği en önemli konu da budur.

Türkiye Cumhuriyeti’nde, Türk Anayasası incelendiğinde, AGİT ülkelerinde olduğu gibi Türkçe’nin resmi ve yazı dili olması tartışılmaz.

Vatandaşlık hukuku yönünden Türkiye, Fransa’ya oldukça benzemektedir. Şöyle ki; her iki ülkede ırk farklılığı kabul edilemez. Devlet burada, yasalarla hakların kullanma özgürlüğünü sağlamaktadır. Bazı düşüncelere göre ise dilsel ve dinsel sayıların ileri sü-

rülmesi Anayasaların demokratik ilkelerine aykırıdır. AGİT’de şimdiye kadar her ülkenin azınlık sorunları ile az veya çok karşılaştığı ve öncelikle kendi varlığını tehdit etmeyecek şekilde bir yaklaşım yaptıkları ortadadır. Bu gelinen nokta yeni bir başlangıcı göstermektedir.

AGİT toplantılarında önem verilen diğer bir konu ise İnsan Hakları ve demokrasidir. Gerek küresel ölçekte, gerek Avrupa Konseyi, AGİT gibi küreselleşmeler çerçevesinde uyulması zorunlu kurallar, ölçütler mevcuttur. Bu duygu ve düşünceler içinde insan hakları konusu bu objektif temelde irdelendiğinde bütün dünya ülkelerinde, belirli ölçülerde farklılık gösteren, eleştiriler ile eksikliklerin esas itibari ile örtüştüğü görülecektir. Bu durumda tüm AGİT üyeleri, Demokrasi ve İnsan Hakları alanında gerekli iyileştirmeleri, birileri talep ediyor veya istiyor diye değil, eleştirilerin dayandıkları değer ve ölçütlerin, kendisi için, insanlık ve bölge ülkelerinin çıkar ve menfaatleri için gerçekleşmesinin faydalarına inandıkları için yapma arzusu içerisinde olacaklarına inanmaktayız. Burada belirtilen düşünce ve kavramların da; AGİT ruhunun temelini teşkil edeceği düşüncesindeyiz. Ayrıca AGİT’in çalışmalarında, bütün üyelerin eşit prensiplerden faydalanmaları da önemlidir. Yine üyeler arasında dostça olmayacak niyet ve yaklaşımların da AGİT’in karar ve prensiplerine ters düşeceğine inanmaktayız.

AGİT zirvelerinde, Kosova, Bosna-Hersek, Hırvatistan, Arnavutluk, Makedonya, Orta Asya Cumhuriyetleri, Gürcistan, Otesya, Abhazya, Ermenistan, Azerbaycan

ve Karabağ, Kafkasya ve Çeçenistan sorunları ele alınmıştır. Buralarda sorunların ele alınmasına rağmen, sorunlar tam olarak da giderilememiştir.

AGİT insan hakları ve demokrasi üzerindeki çalışmalarını, AGİT ülkeleri arasında bir işbirliği ve uzlaşma unsuru olarak görmesini ve bu doğrultuda çalışma yapmasının, bölge insanları arasındaki diyalog ve yaklaşımlara daha çok katkı yapacağına, bu düşüncenin gelecekte de daha çok hakim ve yararlı olacağına inanmaktayız.

AGİT'in temel prensibine uygun şekilde AGİT'in gelecek çalışmalarında, kısırtma yapılmadan ülke ve devletlerin birlik ve bütünlüklerine dokunulmadan, kültürel, sosyolojik, psikolojik, eğitimsel farklılığın bir zenginlik unsuru olduğuna inanarak çalışmalarını sürdüreceği ve her ülke için faydalı bir yere gelineceği kanaatini de taşımak gerekmektedir.

ANADOLU COĞRAFYASINDA BİRLİK VE BERABERLİĞİN ÖNEMİ

İçinde bulunduğumuz çağdaş dünya, sanayileşme ve sosyal değişme olguları nedeni ile büyük çapta bir hareketlilik süreci yaşanmaktadır. Yaşanan bu süreç öncelikle Batı dünyasında yaşanmakla birlikte dayandığı ideolojilerin özellikleri nedeni ile evrensel bir nitelik taşımaktadır. Modernleşme adıyla bütün dünyada eksikliğini gösteren, modernleşme hem sosyo-ekonomik hem de kültürel yönden bir hayli sarsıntılara ve değişimlere yol açmaktadır.

Toplumsal yapısını manevi unsurları, maddi unsurları kadar süratli değişmezler. Bu değişim hızındaki farklılık iç çatışmalar sebep olabilmektedir. Bu durumda en önemli sorun, sosyal bütünleşme milli birlik ve beraberliktir.

Türkiye’de sosyal bütünleşme, maddi, manevi, kültürel unsurların bir araya gelmesi ve birbirini tamamlaması ile olmalıdır. Bugün Türkiye’de sosyal ve siyasal haritaya bakacak olursak milli birlik ve beraberliği her zamankinden daha çok ihtiyacımızın olduğunu görürüz.

Bugün Anadolu insanı dış tahriklerden dolayı bölünme ve parçalanma tehlikesi ile karşı karşıya gel-

miştir. Burada Ahmet Yesevi'lerin, Mevlana'nın, Yunus'ların, Hacı Bayram-ı Veli'lerin, Hacı Bektaş-ı Veli'lerin ve daha birçok uluların "Bir olalım, iri olalım, diri olalım." felsefesine uygun olarak, İslam felsefesinin esaslarını uygulayarak birlikteliğimiz, iç ve dış tehlikelerden koruyabilmemiz zarureti doğmuştur. Bugün dünya şartlarında değişen dengelerle beraber, her alanda yapılanma ihtiyacı söz konusudur.

Değişen dengelere göre, ülkemizin bulunduğu coğrafyanın jeo-fizik ve stratejik konumuyla ilgili olarak jeopolitik rolü çok büyük önem arz etmektedir. Sovyetler Birliği'nin çöküşü, Ortadoğu'daki olaylar sebebi ile bugün Türkiye Ortadoğu'nun ve Türk Dünyasının önderleri durumuna gelmiştir.

Türkiye'nin üstlendiği yeni misyonun farkına varan düşmanlar Türkiye'nin aleyhine yeni oyunlar tezgahlayabilirler. Türkiye Cumhuriyeti, Selçuklu ve Osmanlı Devletlerinin kültürel yönden bir devamı olarak, gelişmiş kültür coğrafyasında, yaşayan bütün insanları bir araya toplamıştır. Bugün, Ortadoğu'da, Kafkaslar'da Orta Asya'da, Balkanlar'daki olaylara bakınca Türkiye'nin ve Anadolu insanının birlikteliğinin önemi açıkça görülmektedir.

Tüm vatandaşlarımızın hazırlanan tezgahlara karşı birlik ve beraberliklerini korumaları, bölgemizde ve dünyamızda saygın bir yer almaları istenen bir durumdur. Bugün tüm dünyanın hasretini çektiği, huzur, refah, barış, güvenlik, sevgi, saygı, hoşgörü, fedakarlık, şefkat, merhamet, yardımlaşma ve dayanışma tüm Anadolu insanını ideali olmalıdır.

TÜRKİYE-İSRAİL İLİŞKİLERİNDE DÜN VE BUGÜN

Son dönem Osmanlı Padişahlarından olan, II. Abdülhamit'ten (1875-1908) Yahudiler, bugünkü İsrail'in yerini para ile satın almak istemişlerdir. II. Abdülhamit'in bu isteği reddetmesi üzerine Yahudiler taktiklerini değiştirerek İttihat-Terakki Cemiyetini etkileyerek, Osmanlı Devletini I. Cihan Savaşına sokmuşlardır. I. Cihan Savaşı sonucu yeniden Osmanlı Devletini toprakları üzerinde 30'dan fazla devlet kurulmuştur.

1917'de İngiltere'de "Balfour Bildirisi" ile Ortadoğu'da Filistin'de bir Yahudi Devleti kurulması önerisi sunulmuştu. 1920'de de Filistin, İngiltere'nin mandasına geçmişti. 1948'de İngiltere mandası sona erince uzun yıllar planlanmış olan Filistin'de bir Yahudi devletinin kurulması, Ulusal Yahudi Konseyince "İsrail" kuruldu.

1948'de İngiltere, Fransa, Amerika bir bildiri yayınlamaya kurulan İsrail Devletinin sınırlarını güvenlik altına aldıklarını duyurdular. Böylece Arap-İsrail mücadelesi de başlamış oldu.

1956'da İngiltere ve Fransa'nın desteğini sağlayan İsrail, Araplarla savaştı ve Mısır'ı yenilgiye uğrattı.

1967'de yeniden başlayan Arap-İsrail Savaşında, Kudüs'ün eski kısmı, Sina Yarımadası, Gazze Bölgesi İsrail'in eline geçti. Daha sonra, Amerika'nın arabuluculuğu ve dünya kamuoyunun baskıları ile İsrail bu topraklardan bir kısmını Mısır'a iade etti.

Yukarıda bahsedilen dönemlerin hepsinde, Türkiye Arap tezini savundu. İsrail'i ve Arapları gücendirmeden Ortadoğu'daki ilişkilerini nazik bir şekilde devam ettirdi. Türkiye'nin Arap-İsrail politikaları son senelerde öncekilerden farklı seyretti.

İsrail, bugün, 1967'de aldığı Galan Tepelerini, Kudüs'ün tamamını Batı Şeria'yı elinde tutmak istiyor. Bundan dolayı da, Filistin'de bir türlü barış sağlanamıyor. İsrail, devamlı genişlemek istiyor. Yani İsrail 1918'de Osmanlı Türkiye'sinin İngiltere'ye bıraktığı yerden daha fazlasını istiyor.

Bugün Filistin meselesinin en ciddi problemi Kudüs'ün durumudur. Müslümanlarca Kutsal sayılan Harem-i Şerif doğu Kudüs'tedir. Bugün barış için en geçerli yol, Harem-i Şerif'de bağımsız bir Müslüman idaresinin kurulmasıdır.

Son zamanlarda, Türkiye-İsrail sataşmaları Türkiye-ABD arasını açıp muhtemel bir ABD-İsrail-İran savaşında Türkiye'yi güç durumlara sokmak düşüncesi de olabilir.

Son İsrail-Gazze olaylarında Arapların, İslam Konferansının sesi duyulmamıştır. Mısır, Gazze kapısını,

ABD'den izin alarak açmıştır. ABD ve İsrail'le Türkiye'nin ilişkileri ölçülü olması Türkiye'nin lehinedir. O-lumsuzluklara ve kışkırtmalar Türkiye'nin tahammülü yoktur.

Sayın Başbakanımızın dediği gibi, "Türkiye'nin İsrail halkı ile Dünya Yahudileri ile bir meselesi yoktur. Ortadoğu'da barış olmazsa, dünyada barış zor olur." düşüncesi doğrudur. Dünyanın tarih, kültür, din, ekonomi bakımından çok çok önemli olan Ortadoğu'da barış hepimizin arzusu olmalıdır. Barış konusunda da herkesin katkısı olmalıdır.

Türkiye, Filistin, İsrail ve diğer Ortadoğu ülkeleri tarih, kültür, din, ekonomi ve coğrafya bakımından birbirlerini ve dünyayı etkilemişler ve gelecekte de etkileyeceklerdir. Birbirine her zamankinden daha fazla ihtiyaçları vardır.

Ortadoğu'da tüm insanlara ve insanlığa emanet edilmiş emanetler vardır. Bu emanetler tüm insanlığı ilgilendirmektedir. Emanetleri korumak, tüm insanların ve devletlerin görevidir, diye düşünmenin en geçerli yol olacağına inanmaktayım. Temennimiz ki insanlara emanet edilmiş emanetlere sahip çıkmak her devletin, her milletin ve herkesin görevi olması bilincine sahip olmasıdır.

MİSAK-I MİLLİ VE KUZEY IRAK

Osmanlı Devleti I. Cihan Harbi sonunda birlikte harbe girdiği devletlerin yenilmesi ile Osmanlı Devleti'nin de yenik sayılması üzerine, 30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi ile Osmanlı Devleti de harpten çekilmiştir. Böylece asırlardır hür ve müstakil yaşamış olan Türk Milleti esaret zincirine vurulmak istenerek, bir Türk yurdu olan Anadolu'da, bir program dahilinde parça parça işgal edilmek istenmiştir. Bu oldu bittiyi kabul etmeyen ve devlet olmanın onuruna, millet olmanın haysiyetine erişmiş bulunan Türk Milleti, bağrından çıkardığı Mustafa Kemal'le birlikte "Ya İstiklal Ya Ölüm" sloganı ile Türk İstiklal Harbinin başladığını tüm dünyaya duyurmuştur.

Türk İstiklal Harbinin temeli esas olarak 28 Ocak 1920'de gizli bir toplantıda son Osmanlı Mebusan Meclisinde kabul edilen Misak-ı Milli ile atılmıştır. Misak-ı Milli'nin şartlarına, aynen kabul eden aziz Türk Milleti ise "Ya bu ahdin şartlarını yerine getirecek ya da bu yolda şerefle silinip gidecek fakat esir olmayacak düsturunu kabul etmiştir." Misak-ı Millinin kabulü ile Türk Milleti kadını kızı, erkeği genci ve yaşlısı ile

yediden yetmişe büyük bir birlik ve beraberlik içinde, Kuvay-i Milliye ruhuyla Anadolu'nun işgaline karşı gelmiştir. Misak-ı Milli barış yapmak için en makul ve asgari şartlarımızı ihtiva eden bir program olarak kabul görmüştür. Ancak barış yapmak memleketimizi kurtarmak için kafi değil anlayışı Anadolu'da kabul görmüştür. Misak-ı Milli kararları, Mustafa Kemal ve arkadaşlarınca ve daha sonra da TBMM'de noktası ve virgülünü değiştirmeden aynen kabul edilmiştir. TBMM'de 1922'de aynen kabul edilen Misak-ı Millinin sınırlarımızı belirlemesinde Kerkük, Musul, Erbil, Süleymaniye daha doğrusu Kuzey Irak milli sınırlarımız içinde olarak kabul edilmiştir.

Milli Mücadele yıllarında çeşitli cephelerde kazanılan zaferler sonucunda Misak-ı Milli ile çizilen sınırlara kademe kademe erişilmiştir. Ancak Lozan'da, Kuzey Irak'taki haklarımız sonraya bırakılmıştır.

Misak-ı Millide Diyarbakırlı, Vanlı, Erzurumlu, Trabzonlu, İstanbullu, Kerküklü, Adanalı, Trakyalı, Makedonyalı aynı cevherin ve aynı inancın damarları olarak kabul görmüştür.

Bugün Kuzey Irak'ta çözüm, Misak-ı Milli esasları göz önüne alınarak olabilir.

Yine Misak-ı Milli esasları içinde Türk-Kürt kardeşliği ve birlikteliği doğal müttefikliği esas alınmalı, şiddete harcanan enerji birlikteliği harcanmalıdır.

TÜRKİYE'NİN ARKEOLOJİ MİRASI

Yeryüzünde belirli yerler vardır ki, bu yerler insanlık tarihi kadar eski olup, aynı zamanda da, insanlığın oluşturduğu medeniyetlerin bir belgesi ve bir tapusu şeklindedir. Bu cümleden yola çıkacak olursak, işte Türkiye Cumhuriyetinin bulunduğu yer de, dünyada benzeri olmayan, tarihi kronoloji içinde bir çok medeniyetin sırasıyla olduğu ve sırasıyla tarihe mal olduğu yer olan Anadolu'dur.

Ülkemiz olan Anadolu'da, milattan önce ve milattan sonra dönemlerde, 15-16 adet devlet ve medeniyetler silsilesi kurulmuştur. Anadolu'muzda kurulan ve yaşayan bu devletler, ülkemizde, yer altında ve yer üstünde birçok paha biçilmez tarihi eser bırakmışlardır. Bu eserler, adeta, tüm insanlığın ortak bir mirası halindedir. İşte, bu mirasa sahip olmak için, tüm dünya ülkeleri, birbirleriyle adeta yarış halindedirler. Bu yüzden, binlerce savaş ve yüzyıllarca süren Haçlı Seferleri olmuştur. Halende, kültürel anlamda bu savaşlar devam etmektedir. Bu yarış yeri ise, Türkiye Cumhuriyetinin bulunduğu yer olan Anadolu'dur.

Hepimizin bildiği gibi, kutsal kitaplarda Yukarı Mezopotamya olarak bilinen, Dicle ve Fırat nehirlerinin suladığı havza, tüm dünyada önemli bir yerdir. Dicle ve Fırat Nehirleri, Tevrat ve İncil'in en az yirmiye yakın bölümünde, bu kutsal kitaplarda zikredilmektedir. Bu

havza da dünya literatüründe önemli bir yer işgal etmektedir.

Yine, hepimizin bildiği gibi, Hazreti Nuh'un tufanı da ilk önce Yukarı Mezopotamya'da başlamış ve Nuh'un gemisi de, Doğu Anadolu'daki Ağrı Dağında karaya oturmuştur. Bugün, Nuh'un gemisi, birçok batılı arkeolog tarafından Ağrı Dağında aranmaktadır. Yine, Hazreti Nuh'un mezarının ise Güneydoğu Anadolu'da Cizre yakınlarında olduğu düşüncesi mevcuttur.

İnanç ve arkeoloji bakımından, bir Güneydoğu şehrimiz olan Şanlıurfa da çok önemli bir yerdir. Bildiğimiz gibi, Hazreti İbrahim'in yaşadığı ve İslam Dinine, Hıristiyanlık ve Musevilik Dinlerine göre de ateşe atıldığı yer, Şanlıurfa ve Harran bölgesidir. Bu bakımdan, Şanlıurfa ve bölgesi, yukarıdaki durumu nedeniyle, tüm dünyada, inançlar bakımından çok önemli bir yer işgal etmektedir.

Anadolu'da, arkeolojik, mitolojik ve tarihi değeri olan, insanlık tarihine mal olmuş çok değerli tarihi miraslarımız vardır. Bu tarihi arkeolojik miraslarımız arasında, İstanbul'u, Efes Antik Kentini, Bergama, Perge, Aspendos, Antalya, Nemrut Harabeleri, Harran Harabeleri, Kapadokya ve bunlar gibi binlerce diğer tarihi yerlerimizi sayabiliriz.

Avrupa, Amerika ve tüm Batının dikkatlerini Anadolu ve Türkiye Cumhuriyetinin üzerine toplayan, Hıristiyanlık inancı yönünden önemli arkeolojik miraslarımız da vardır; bunlar arasında, Tarsus, Talas, Kapadokya, Antalya, Efes, Sümela Manastırını sayabiliriz. Bu tarihi yerlerden birçok arkeolojik eserler de

çalınmıştır. Çünkü buralarda Romalıları, Bizanslıları Hıristiyanlaştıran Aziz Paulus, İncil yazarı Luca gibi ve birçok Hıristiyan misyonerler Anadolu'da buralarda yaşamışlardır.

Ülkemizde, bu yüzden, inanç turizmi bakımından çok önemlidir. Hele de Hz. İsa'nın doğumunun 2000'nci yılında inanç turizmi bakımından ve Batının Haçlı düşünceleri bakımından yapılacak bazı şeyler şimdiden hazır olmamız gerekliliğine inanıyorum.

Bu bağlamda, asırlarca önce yapılan savaşlarla alınamayan kutsal yerler kendiliğinden elimizden çıkmayın; bu gerçeği de bilmemizde yarar olduğunu vurgulamak istiyorum.

İşte, bu yüzden Anadolu, dünyanın diğer yerlerine benzemez. Anadolu bir Afrika ülkesi değildir, Anadolu bir Asya ülkesi değildir. Görüyoruz ki, Türkiye Cumhuriyetinin bulunduğu yer, tüm Batının da inanç bakımından, medeniyetler silsilesi bakımından sahiplenmek istedikleri, en azından kontrol altında tutmak istedikleri yerdir. Batı, bu düşünceden hareket ederek, şu veya bu nedenlerle arkeolojik miraslarımız ve ülkemiz üzerinde bazı emellerinin olduğunu, istek ve davranışlarıyla belli etmektedirler. Bu nedenlerle, ülkemizde terörizm vardır. Terörizmi yapan ve organize eden dış güçler Anadolu'daki isteklerini gerçekleştirmek için terörizmi bir araç, bir metot olarak bu yüzden seçmişlerdir.

İstanbul, Ağrı Dağı, Nemrut Dağı, Cudi Dağı, Merzem Ana, Sümela Manastırı, Mevlana, Hacı Bektaş Veli Külliyesi, Kahramanmaraş Afşin'de bulunan Yedi Uyurlar, Kapadokya, Bergama Harabeleri, Perge ve

Aspendos, Çorum'daki Boğazköy gibi arkeolojik miraslarımız, inanç turizmi bakımından çok önemlidir. Görüldüğü gibi, Türkiye Cumhuriyeti arkeolojik miras bakımından dünyanın en zengin ülkesidir. Bu durumları, ülkemiz çıkarları ve dinimiz bakımından taviz vermeden, tüm dünyaya icap ettiği şekilde anlatmamız, hepimizin, ülkemizin, bölgemizin ve tüm insanlığı çıkarına olacaktır.

Türkiye Cumhuriyetinin kurulduğu Anadolu, insanlık tarihi ve insanlığın yarattığı medeniyetler zinciri bakımından dünyanın tek ülkesidir. Anadolu'nun sahip olduğu yer altı, yerüstü, canlı ve cansız tüm arkeolojik miraslarının yegane sahibi, koruyucusu ve mirasçısı Türkiye Cumhuriyetidir. Bunun en güzel ifadesi, Çanakkale'de Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Anzak Askerleri için söylediği vecizede mevcuttur. Bu vecize şöyledir: "Bu memlekette kanlarını döken kahramanlar, burada bir dost ülkenin toprağındasınız. Huzur ve sükun içinde uyuyunuz. Siz, Mehmetçiklerle yan yana, koyun koyunasınız. Uzak diyarlarda evlatlarını harbe gönderen analar, göz yaşlarınızı dindiriniz. Evlatlarınız bizim bağrımızdadır; huzur içindedirler ve huzur içinde rahat rahat uyuyacaklardır. Bu topraklarda canlarını veren onlar, bizim de evlatlarımız olmuşlardır." İşte, bu düşünce, Anadolu topraklarının üstünün de, altının da Türkiye Cumhuriyetine ait olduğunu göstermektedir. Türkiye Cumhuriyeti de insanlığa ait bu mirasların yegane koruyucusu, emanetçisi ve sahibidir. Bu gerçekler de tüm dünya ülkeleri tarafından bilinmelidir.

ÜÇÜNCÜ BİN YILA GİRERKEN

Üçüncü bin yıla girdiğimiz bu günlerde, geçmişin, hafızalarımıza unutulmayacak hatıralar nakşettiğini hep birlikte görüyoruz. Hazreti İsa'dan önce ve sonraki binlerce yıllık zaman dilimleri, dünyanın kronolojik tarihi içinde, oldukça kısa sayılır; ancak, insanlık tarihi için bu, oldukça uzun bir zaman dilimidir. Hazreti İsa'dan önceki binli yıllar, insanlık için bir uyum mücadelesini zamanı olmuştu.

Miladi ilk bininci yıla, sonraki bin yıllara damgasını vuracak olayların yaşandığını hep birlikte görüyoruz. Dünyayı etkileyen iki büyük din, bu dönemde insanlığa nail olmuştur. Hıristiyanlığın ve yüce dinimiz İslamiyet'in doğuşu ve yayılışı, bu zaman aralığındadır. Bu dönemde dünyamız, Kavimler Göçüne de sahne olmuştur. İnsanlık, tanıyabildiği, ulaşabildiği kadar dünyaya egemen olmaya bu dönemde başlamıştır. Hafızalarımızı zorladığımızda, Hun İmparatorlukları, Roma İmparatorlukları, İslam dininin, kuruluşlarında etkili olduğu bir dizi büyük imparatorlukları ve devletleri de bu zaman aralığında saymamız mümkündür. Ne var ki, birinci bin yılın son çeyreğinde büyüme ve ihtişa-

mın, aynı bin yılın sonuna doğru parlaklığını kaybettiğini hep birlikte görmekteyiz.

Geride bıraktığımız ikinci bin yıl ise, insanlık için hem gelişme ve ilerlemenin hem de acı ve göz yaşlarının hatıralarıyla anılacaktır. Geçtiğimiz bin yılda insanlık, teknik gelişmenin temposunu artırarak sürdürdü. Keşiflerle dünyayı bilmek ona yetmedi. Nitekim, uzaya gitmek, onun için sıradan olay haline geldi. Kas gücüne dayanan üretim, önce su gücüne, oradan da buhar gücüne, ardından da elektrikten nükleer enerjiye uzanan bir gelişme seyri gösterdi. Günde 40 kilometre yürüyebilen insan, bin yıl içinde saatte, sestem üç beş defa daha hızlı yer değiştirebilecek güce erişti.

Geçmiş bin yılda nüfusun yarısını silip süpüren veba, sıtma, kolera gibi salgın hastalıklar, birer sağlık felaketiymişken, şimdi birer basit tıbbi vakıya olarak görülmeğe başlandı.

Geçen bin yılda, Avrupalılar, kazanma ve sahip olma hırsıyla, dünyanın tüm zenginliklerini yüzyıllarca kıtalarına taşımışlar, taşıyamadıkları yerlere de yerleşmişlerdir.

Bu zaman diliminde Avrupa'yı tarihi boyunca zorlayan tek gücün Osmanlı Türk İmparatorluğu olduğunu da ifade etmek yerinde olacaktır; ancak geçen bin yılda tarih sahnesinden rolünü oynayarak çekilen Roma, Bizans, Selçuklu, Sovyetler Birliği gibi bir dizi imparatorluktan da bahsetmek mümkündür. Yine, Avrupa kaynaklı ve milyonlarca insanın hayatını kaybettiği iki büyük dünya savaşını da burada anmak gerekir.

İnsanların bir meta gibi alınıp satıldığı köle düzeninden, önce hukuki eşitliğe, ardından da siyasi ve sosyal eşitliğe uzanan zor ve zahmetli yolculuğa, geçtiğimiz bin yıl içerisinde insanlık şahit olmuştur.

Maddeye egemen olan insan, geçen ikinci bin yılda, dünyayı, kendi arzu, istek ve ihtiyaçlarına göre değiştirmiş, yeryüzünde dağları düzlemiş, köprüler, yollar, barajlar kurmuştur. Dünya bin yıl öncekinden çok farklı bir hale gelmiştir; ancak, çevreye bu kadar müdahaleye yol açan kazanma hırsı, dünyanın dengesini de yeterince bozmuştur. Gelecek bin yılın en önemli sorunu da bu olacaktır. Kirlenen topraktan, içme suyundan, kirlenen atmosferden, yakılan ormanlara kadar bir dizi çevre sorunu, bizleri ve bizlerden sonrakileri beklemektedir.

İlk bin yılın tarım toplumu, ikinci bin yılın sanayi toplumu, içerisinde bulunduğumuz bin yılın ise bilgi toplumunun bin yılı olarak adlandırılmış olduğunu biliyoruz. Bu üçüncü bin yıl, geçmişten farklı olacaktır; bilgiye erişebilen, onu kullanan ve üretenler, bu bin yılın efendileri olacaktır. Bilgi ve bilgi teknolojileri, zaman ve mesafe kavramını, ticareti, savunmayı, siyasi sınırları, gizliliği yeni bir zemine taşımaktadır.

Artık, en önemli sermaye, eğitilmiş insan olacaktır ve olmaya da devam edecektir. Türkiye, gelecek bin yılını kurtarmak istiyorsa, öncelikle, bilgi toplumuna ulaşmanın yolunu bulmalıdır; Türk insanının en büyük sermayesi budur. Gelecek üçüncü bin yıl, rekabet edenlerin değil, işbirliği yapanların bin yılı olacağını ve de kazanacaklarını göstermektedir. Türkiye, Avrupa

Birliği ilişkilerine bu temelde yaklaşmalı, teslimiyetçi değil, eşitler arası işbirliğine yönelik girişimlerini sürdürmelidir.

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyetinin, üçüncü bin yılda kendisine gösterilen hedefleri yakalayarak, ilerideki nice bininci yıllardaki muasır medeniyetlerin içinde yerini alması ve ilerlemesi temennilerimle.

BIYOTERÖRİZM

Biyolojik silahlar, doğada normal olarak bulunan ve patojen özelliği olmayan; ancak, genetik girişimlerle insanlar, hayvanlar ve bitkiler üzerinde hastalık yapan toksinlerden oluşan silahlardır. Toksinlerden oluşan biyolojik silahlar, çok geniş bir dağılım göstererek, kullanıldığı yerlerde, dost-düşman ayırımı yapmadan, çeşitli organ ve dokularda çeşitli hastalıkları sebep olurlar. Biyolojik toksin ve silahlar, insanlar, su ve besin maddeleri, ticari nakil araçlarıyla yayılım gösterirler. Ani olarak etkileri kaybolacağı gibi, yıllarca süren çevre kirliliğine de sebep olabilirler.

Biyolojik silahlar, kolayca depolanabilir, kolay uygulanabilir; ancak, pahalı korunabilen silahlardır. Biyolojik savaş ajanları, aşı, ilaç üretimi, tarım ve hayvancılıkta kullanılan insani amaçlı maddelerin arkasına gizlenerek, sinsi ve kolayca kullanılan, şiddet ve terör amaçlı kullanıldıklarında da toplumları kolayca paniğe götüren silahlardır.

Biyolojik silahlar, harp tarihinde her zaman mevcut olan silahlardır. Özellikle Ortaçağda, Moğol ve Arap

orduları, vebadan ölmüş ve hayvanlardan elde ettikleri maddeleri karşı ordulara bulaştırarak, onları yenmenin yollarını denemişlerdir. Yine, Amerikan bağımsızlık savaşında da, çiçek hastalarının battaniyeleri İngiliz koloni ordularına gönderilerek, İngiliz ordularında çiçek salgınları oluşturulmuş ve böylece de, İngilizlerin gücünün kaybolması sağlanarak, biyolojik savaş metoduyla Amerikalılar, İngilizleri yenmişlerdir.

Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarında, Galiçya, Kafkasya, Mısır, Yemen, Anadolu, Balkan, Avrupa ve Rusya cephelerinde veba, tifüs, kolera, dizanteri, sıtma gibi hastalıklardan ölenlerin sayısı, süngü ve mermiyle ölenlerin sayısından onlarca ve binlerce kat daha fazladır.

Biyolojik ajanların etkilerini ve hasarlarını göstermek amacıyla, zamanın dünya imparatoru Büyük İskender'in ve ordularının, Mısır'da, cüssesi belki 1 gram bile olmayan, ömrü 8-10 saat olan sivri sineklerin oluşturduğu sıtmadan öldüklerini dünya harp tarihi yazmaktadır. Yine, tarihe geçmiş daha birçok şahsiyetin de zehirlenerek ve biyolojik silahlar kullanılarak öldürüldüklerini, harp tarihi ve askeri tıp kayıtları göstermektedir.

Biyolojik ajanlar harp tarihinde zaman zaman başvurulan, denenilen silahlardır. İngiltere 1941 yılında şarbon mikroplarıyla deneme amaçlı bir adasını kirletmiş; ancak, 40 yılda, 1980'lerin başında adayı şarbon mikroplarından temizleyebilmiştir. İkinci Dünya Savaşı sırasında Japon orduları işgal ettikleri Mançurya ve Moğolistan'da veba biyolojik silahını

kullanmıştır. Amerika Birleşik Devletleri 1943'te biyolojik savaş ve savunma amaçlı bir merkez oluşturmuştur. Bu merkez halen görevi başındadır. 1979 yılında Sovyetler Birliğinde, Ukrayna'da şarbon sporlarının bulunduğu laboratuardan yanlışlıkla havaya karışan şarbon mikropları, rüzgarın etkisiyle atmosfere yayılmış ve 1000 civarında Ukraynalının akciğer şarbonundan ölmesine neden olmuştur.

1990'ların başında Körfez Savaşı döneminde de biyolojik tehdit unsurlarının ön plana çıkarıldığı biyolojik savunma ve biyolojik istihbarat için büyük çabalar sarf edildiği bir dönem başlamıştır. Bu dönemde Birleşmiş Milletler, Irak'ta bulunan şarbon, botilium gibi birçok biyolojik ajanlar içeren projelere ulaşmıştır.

11 Eylül 2001'den itibaren de, Amerika Birleşik Devletlerinde de şarbon mikrobi bulaştırılmış mektup ve posta paketleri ile biyoterörizm kaynaklı ciddi ve gerçek bir aktivite mevcut olmuştur. Biyoterörizmde kolayca kullanılan şarbon mikrobi, toprakta yıllar ve hatta yüzyıllar boyunca canlı kalabilen mikroplardır. Şarbon mikrobi kolay ve çabuk üreyen, yüksek bir teknoloji gerektirmeyen, ucuza mal edilen bir mikrop-tur.

Bu mikropların, 80-100 adeti 15 mikronluk sentetik partiküllere monte edilir. Biyolojik silahlar olarak da, işte mikrop monte edilen bu partiküller kullanılır. Bu partiküller atıldığında, 1 ila 6 gün sonra ateş, öksürük, nefes darlığı, göğüs sıkıştırmaları şeklinde kendini gösterir. Amerika Birleşik Devletleri bugün terörizm amaçlı şarbon salgınından toplumunu korumak için

çok büyük efor sarf etmektedir. Bu eforların başında eğitim, aşılama, hastaları tedavi, turistleri, uçak yolcularını ve tüm gıda maddelerini kontrol gibi aktiviteler gelmektedir. Bu aktiviteler için ise milyonlarca dolar, günlerce ve aylarca da zaman harcanmaktadır.

Bugün, şarbon mikrobunun yanı sıra, biyolojik silah olarak en çok kullanılabilecek mikroplar ise veba, kolera, ruam, tifo, tifüs, çiçek, beygir ensefalitisi, AIDS mikropları kullanılmak üzere hazır bekletilmektedirler.

İşte bu bilgiler doğrultusunda, biyoterörizm bakımından ülkemizin de diğer ülkelerden geri kalmaması için Milli Savunma, Sağlık, İçişleri ve Ulaştırma Bakanlıklarımızın da, biyoterörizmle ilgili yeni birimler oluşturarak biyolojik silahlara karşı organize olmalarının önemini arz etmek istiyorum.

TÜRKİYE VE NÜKLEER ENERJİ

Kainatın ve insan yaşamının devamı için enerji ve güç kaynaklarına ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaçlar, zamanla yeni yeni güç kaynaklarının bulunmasını gerektirmektedir. Bu gereken ihtiyaçlardan biri de, nükleer enerji kaynaklarıdır.

Günümüzde enerji üretmenin birçok yolu vardır. Bugün, sanayide ve evlerimizde ihtiyacımız olan elektrik enerjisi tüketimini karşılayabilecek başlıca üç enerji kaynağı söz konusudur. Bunlar, fosil yakıtlarından, yani, kömür, petrol ve doğalgaz yakılmasıyla elde edilen enerji, diğer biri, yüksekten dökülen veya akan suyun enerjisinden oluşan hidroenerji ve bir diğeri de, nükleer enerji dediğimiz atom çekirdeklerinin bölünmesinden elde edilen enerji olarak özetlenebilir. Bunlardan, hidrolik enerjiyi temin etmek, diğerlerine nazaran daha da kolay bir usuldür; çünkü, aynı kaynak üzerinde birden fazla santral kurmak mümkündür. Ülkemizin enerji ihtiyacının yaklaşık olarak yüzde 40'ı da bu hidroelektrik santraller sayesinde sağlanmaktadır. Enerji üretiminde hangi yol seçilirse seçilsin, enerji üretiminin çevreye bazı olumsuz etkilerinin olması da

kaçınılmazdır. Nükleer enerji kaynakları olan santrallerin çevre üzerinde en çok konuşulan yan etkisi, radyasyonun yarattığı etkidir. Oysa, bir nükleer santralin çalışması sırasında, çevreye yaydığı radyasyonun doğal radyasyon içindeki payı yok denecek kadar azdır.

Bazı ülkelerin 13 Eylül 2011 yılı itibariyle ülkelere göre işletilen ve inşaat halindeki nükleer reaktör sayısı, toplum gücü ve elektrik üretimindeki payı şöyledir;

- ABD; 104 reaktör, 9399 Toplam Güç (Mwe NET), Elektrik üretimindeki payı %38,1'dir.

- Fransa; 58 reaktör 63130 Toplam Güç, Elektrik üretimindeki payı, %74,1'dir. İnşaat halinde 1 reaktörü vardır.

- Rusya Federasyonu; 32 reaktör, Toplam Güç, 23084, Elektrik üretimindeki payı %17,1'dir. İnşaat halinde 10 reaktörü mevcuttur.

- Çin Halk Cumhuriyeti; 14 reaktör, Toplam Güç 11271, Elektrik üretimindeki payı %1,8'dir. İnşaat halinde 26 reaktöre sahiptir.

Türkiye'de kurulacak olan nükleer santralin yerinin Akkuyu yöresi olarak seçilmesini isabetli bir karar olduğu düşüncesindeyim. Bugün nükleer santraller kurulurken, yapım maliyetlerini aza indirmek ve deprem riskinin de en düşük olduğu yerleri seçmek önemlidir. Akkuyu yöresi, bu anlamda, Türkiye'nin en güvenli bölgelerinden birisidir.

Ülkemizde kurulacak nükleer santrallerin öncelikli olarak deniz kenarında olması, ekonomik olarak büyük yarar sağlayacaktır. Termik santrallerde olduğu gibi, nükleer santrallerde de üretilen ısıyı alabilmek için, bir soğutucuya gereksinim duyulmaktadır. Bu soğutucu, genellikle, akarsu ya da denizden sağlanacak suyla yapılmaktadır. Türkiye'deki çoğu akarsuyun debisi, bu soğutmayı sağlayabilecek düzeyde olmadığından, nükleer santrallerin deniz kenarına kurulması en uygun seçeneği oluşturacaktır.

Dünyadaki hiçbir nükleer enerji üretim yöntemi tam olarak güvenli değildir; ancak, nükleer santrallerin tehlikelerinin, enerji üretmek için kullanılacak diğer yöntemlere oranla çok daha az olduğunu söyleyebiliriz.

Anlatmış olduğumuz bu yöntemler, enerji üretiminin yollarıdır. Nükleer santraller de bu yöntemlerin içindedir; fakat, diğerlerinden farkı yapım maliyetidir. Tabii ki, önemsenecek bir farkı daha vardır. Dünyaya gücünü kanıtlamış ülkeler, nükleer enerjiye sahip olan ülkelerdir. Akkuyu'ya kurulması planlanan nükleer santral kurulduğunda, ülkemizin de nükleer güce sahip olması, ülkemiz insanını daha da memnun edecektir. Ülkemizde kurulacak nükleer enerji santralleri, ülkemizde yeni enerji kaynakları olacaklardır ve ülkemizin de gücüne güç katacaklardır.

TÜRKİYE-AVRUPA BİRLİĞİ

Avrupa Birliği Projesi, en büyük, medeniyet projesidir. Türkiye'nin Avrupa Birliğine girmesi ile gerek coğrafi yapısıyla, gerek kültürel yapısıyla Doğu ve Batı arasında bir köprü olacaktır. Bu köprü, Türkiye'nin ve diğer AB ülkelerinin ekonomik, askeri ve kültürel alanlarda gelişmelerine katkıda bulunacaktır.

Türkiye'nin de bu en büyük medeniyet projesinden beklentileri vardır. Bu beklentilere kısaca değinecek olursak;

AB çalışmalarını, ekonomik olduğu kadar siyasi konulara da önem vererek yürütmeli ve her ülkenin temel sorunlarından olan terörizm, uyuşturucu, insan kaçakçılığı gibi konular hakkında çalışmalar yapmalıdır. AB yaptığı bütün çalışmalarda ve aldığı kararlarda çıkar gözetmeksizin ve tarafsız olarak bütün sorunları evrensel bir nitelikte çözerek, tüm Avrupa'ya eşit mesafede kucak açmalıdır.

Avrupa Birliğine Girişin Türkiye'ye Faydaları Neler Olabilir?

- 1) Türkiye'nin uluslararası siyasi etkinliği artabilir.
- 2) Türkiye'nin savunması güçlenebilir.
- 3) Türkiye'nin İslam ülkesi olması nedeni ile konumu güçlenebilir.
- 4) Türkiye'de demokrasi daha da güçlenebilir.
- 5) Türkiye'de terör, göç ve uyuşturucu gibi olumsuzluklarla mücadelede, daha da kolaylık sağlanabilir.
- 6) AB ile Türk firmalarının rekabet gücü artabilir.
- 7) Türkiye ekonomik çıkarlarını daha da iyi koruyabilir.
- 8) Türkiye'de AB ile daha şeffaflıklar gelişebilir.
- 9) Türkiye'de yabancı yatırımlar artabilir.
- 10) Türkiye'de AB ile üretim kalitesi yükselir.
- 11) Türkiye'de AB ile bilim ve teknoloji daha da artabilir.
- 12) Türkiye'de AB ile tarımda daha verimlilik ve daha kaliteli ürünler yetiştirilebilir.
- 13) Türkiye'de AB ile turizm gelişebilir.
- 14) Türkiye'de AB ile işsizlik azalabilir.
- 15) Türkiye'de AB ile ulaşım enerji ve çevre konularında önemli gelişmeler olabilir.

- 16) Türkiye'de AB ile sosyal güvenlik konularında önemli gelişmeler olabilir.
- 17) Türkiye'de AB ile eğitimde kalite artabilir.
- 18) Türkiye'de AB ile bölgeler arası gelişmeler ve farklılıklar azalabilir.
- 19) Türkiye'de AB ile demokrasi, siyaset kültür ve sanat gelişebilir.
- 20) Türkiye'nin AB Parlamentosunda temsili güçlenebilir.
- 21) Türkiye AB'den katkı payı alabilir.
- 22) Türkiye'de AB ile güçlü bir serbest piyasa oluşabilir.
- 23) Türkiye'de AB ile bankacılık gelişebilir.
- 24) Türkiye'de AB ile tekstil gelişebilir.
- 25) Türkiye'de AB ile otomotiv sanayi gelişebilir.
- 26) Türkiye'nin AB ile gıda ve sanayi pazarı oluşabilir.
- 27) Türkiye'de AB ile beyaz eşya kalitesi ve satışı artabilir.
- 28) Türkiye-Avrupa medeniyetleri yakınlaşabilir.
- 29) Türkiye'de AB ile iç barış daha da gelişebilir.
- 30) Türkiye'de AB ile insan hakları gelişebilir.
- 31) Türkiye'de AB ile 200 yıllık batılılaşma gerçekleştirilmiş olabilir.

Türkiye'nin AB ile birleşmesindeki düşüncelerimizi daha da artırarak söyleyebiliriz. Fakat bu maddelerin hepsinin gerçekleşeceği anlamına gelmez, bunların hepsi birer temenni ve beklentidir. Bu yazdıklarımızın bir kısmı gerçekleşeceği gibi terside olabilir. Zararlı durumlarda ortaya çıkabilir.

Türkiye'nin Avrupa Birliğine Girişyle Avrupa'nın Kazançları Neler Olabilir?

- 1) AB'nin Türkiye'nin katılımı ile, AB'nin savunma politikası ve bölge istikrarı güçlenir.
- 2) AB, Türkiye'nin katılımı ile enerji teminini daha kolayca sağlar.
- 3) AB'de Türkiye'nin katılımı ile Türkiye-Yunanistan ve Kıbrıs sorunları daha fazla meşguliyet arz etmez.
- 4) AB'de Türkiye'nin katılımı ile sınırlar genişler.
- 5) AB'de Türkiye'nin katılımı ile Avrupa'nın pazarı genişler, Ortadoğu ve Asya'ya dayanır.
- 6) AB'de Türkiye'nin katılımı ile sanayi ve ticaret gelişir.
- 7) AB için Türkiye'nin katılımı ile Türkiye, Ortadoğu ve Asya'ya yatırım alanları açılır.
- 8) AB'ye Türkiye'nin katılımı ile Avrupa'da genç bir nüfus oluşur, sosyal bir dinamizm gelişir.
- 9) AB'ye Türkiye'nin katılımı ile AB topyekün güçlenir.

Türkiye'nin Avrupa Birliğine Katılımına Türkiye'de Olumsuz Görüşler de Mevcuttur

1) Türkiye'nin Avrupa Birliğine katılımı ile Kıbrıs, Ege, İnsan Hakları konularında Yunanistan'ın dediği olur.

2) Türkiye'nin AB'ye katılımı ile Türkiye'nin etnik yapısında yeni gelişmeler olur. Türkiye'nin iç işlerinde karışmalar artar. Türkiye'de kardeş kavgaları olur.

3) Türkiye'nin AB'ye girmesi Türk Silahlı Kuvvetlerinin gücünü azaltmaya çalışır. Bu da Türkiye'nin coğrafi-tarihinin önemini zayıflatır. Güçsüz bir Türkiye oluşur.

4) Türkiye'nin AB'ye girmesi ile AB Türkiye'nin etnik yapısını olumsuz yönde değiştirmeye çalışır. Özellikle, Ermeni ve Kürtçülük olaylarını yönlendirir.

5) Türkiye'nin AB'ye girmesi ile Türk kültürünün inanç yapısına Türk büyüklerine eleştiriler geliştirilerek Türkiye'nin zayıflatılması olur. Türkiye'nin birlik ve beraberliği bozulur.

6) Türkiye'nin AB'ye girmesi ile AB, Türkiye'yi sanayi çöplüğüne dönüştürür.

7) Türkiye'nin AB'ye girmesiyle, Hıristiyanlık ve misyonerlik faaliyetleri çoğalır.

8) Türkiye'nin AB'ye girmesi ile Türkiye Cumhuriyeti sona erer.

Yukarıdaki düşünce ve varsayımlar daha da artırılabilir. Türkiye'nin AB'ye girmesi olayı oldukça teferruatlı ve karışık yönleri mevcut olan bir olgudur.

Cenabı Allah, Türkiye ve Avrupa Birliği için hayır olanı nasip eylesin.

TÜRKİYE - ABD İLİŞKİLERİ

Türkiye ve ABD ilişkileri, ABD'nin müstakil bir devlet olması ve tüm dünya ile ticaretini geliştirmek istemesi ile başlar. 1800'den sonra yapılan anlaşmalar uyarınca ABD ticaret gemileri, başta İzmir Limanı olmak üzere tüm Türk limanlarına uğramaya ve ticaret yapmaya başlamışlardır.

1945'den itibaren Türkiye-ABD ilişkileri, ulusal güvenlik politikaları ve ortak çıkarları üzerine kurulmaya başlanmıştır. 1945'te yeni bir eksene geçen Türkiye-ABD ilişkileri 1900'lara kadar ABD-SSCB çekişmesi eksenini etrafında gelişmiştir.

Türkiye, 1945 sonrası SSCB'nin Avrupa ve Asya'da genişlemesi ve taraflarının artması sonucu, SSCB'nin Anadolu'da da etkili olması düşüncesi ve çekinmesinden, Batı Avrupa ve ABD ittifakını tercih etmiştir. Yalta Konferansından sonra Türkiye, Truman Doktrini ve Marshall yardımı ile de iyice ABD'nin önderliğini yaptığı sistem içinde kalmıştır.

1950'den sonra ise ABD, Türk dış politikasının dayandığı nokta olmuştur. Bu dayanak, soğuk savaş

boyunca da devam etmiştir. Türkiye ABD ile Kore Savaşına katılmış, 1952'de NATO'ya üye olmuştur.

1948'de, ABD ve İngiltere'nin tasvibi sonucu, İsrail Devleti kurulmuş, Türkiye de İsrail'i tanıyan ilk Müslüman ülke olmuştur. İsrail'in kurulması Türkiye'nin İsrail'i tanıması, Türkiye-ABD ilişkilerinde belirleyici olmuştur. Bu arada Türkiye, Arap ülkeleri ile ilişkilerinde Arap tezleri yanında görünerek mesafeli olmaya çalışmıştır. Türkiye bu davranışları ile de BM'de üçüncü dünya ülkelerinden uzak durarak, Batı ve ABD ekseninde yer almıştır.

Yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde davranan Türkiye ABD yardımlarından da yararlanarak ekonomik kalkınmasını düşünmüştür. Ancak iş böyle olmamış 1950'lerin ortasında ekonomik olumsuzluklara uğrayan Türkiye, Avrupa ile de temaslara geçerek, dış politika ve ekonomik durumunu çeşitlendirmeye çalışmıştır. Türkiye'nin bu durumunu ABD de tasvip etmiştir.

Türkiye'nin Avrupa'ya yaklaşması sonucunda 1959 yılında Ortak Pazar'a başvurmuştur. Türkiye'nin Ortak Pazar'a başvurması sonucunda da ABD politikaları aynen devam etmiştir. 1958'de ABD'nin Lübnan çıkarmasında, 1959'da Yunanistan'ın kabul etmediği Jupiter füzelerini Türkiye'nin kabul etmesi gibi, Türk - ABD dayanışmaları devam etmiştir.

1960'da NATO önemini aynen korumasına rağmen, soğuk savaş döneminde ABD-SSCB arasında "Barış İçinde Birlikte Yaşama" 1970'lerde "Detand" süreçlerinin başlaması Türkiye-ABD ilişkilerinde bir gerileme

yaratmıştır. 1960 İhtilalinden sonra Türkiye’de, dış politikada bağlantısızlardan bahsedilmesi, anti-Amerikan eğilimlerin oluşması ile Türkiye-ABD ilişkilerinde sarsıntılar ortaya çıkmıştır.

1960’ların başından itibaren Türkiye-ABD ilişkilerinde olumsuz eğilimlerin başlamasında, Küba krizinde ve SSCB üzerinde, U-2 ABD casus uçağının düşürülmeleri olaylarında ABD-SSCB arasındaki sürtüşmelerinde Türkiye’nin bir pazarlık unsuru olarak görülmesi, 1963-1964 Kıbrıs olaylarında ABD’nin Yunanistan’a yakın tavır alması, ABD başkanı Johnson’un İnönü’ye yazdığı mektupta ABD silahlarının Kıbrıs’ta kullanılmaması, İnönü’nün “Yeni bir dünya kurulur, Türkiye onun içinde yerini alır” demesi Türkiye’de 1968’den itibaren başlayan öğrenci hareketlerinde anti-Amerikan hareketlerin artması 1960’ların Türkiye-ABD ilişkilerinde olumsuz yönler olarak değerlendirilebilir.

1960’ların sonu 1970’lerin başında ABD’de Vietnam Savaşının olumsuz etkileri ve ekonomik sıkıntılar, SSCB ile silahsızlanma görüşmelerinin başlaması, 1975’de, SSCB başkanı Leonid Brejnev’in önerisi ile AGİT’in Helsinki’de toplanması sonucu, dünyada bir detant (yumuşama) oluşmuştur. Bu dönemde Türkiye’de 1971’de yasaklanan afyon ekimi 1974’de yeniden serbest bırakılmıştır. ABD ile Türkiye arasında afyon ekiminden dolayı yeniden gerginlik başlamıştır. 1974 Kıbrıs Barış Harekatı, 1978 ABD’nin Türkiye’ye silah ambargosu uygulamaları Türkiye-ABD ilişkilerini iyice gerginleştirmiştir. Bu ara Türkiye’de ekonomik

kriz baş göstermiştir. 1978'de silah ambargosu kaldırılmış Türkiye'de de bir kısmi rahatlama olmuştur.

1979'da İran'da Şah'ın devrilmesi Humeyni'nin gelmesi, SSCB'nin Afganistan'ı işgalleri ABD nazarında Türkiye'nin stratejik önemini artırmıştır.

1980 Eylül'ünde İran-İrak Savaşının başlaması Türkiye'nin önemini ABD nazarında daha da artırmıştır. Böylece krizli bölgede Türkiye-ABD güvenilir bir müttefik olmuşlardır. 1980'de ABD ile yeniden Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması yapılarak müttefiklik kuvvetlendirilmiştir.

12 Eylül 1980 askeri darbesini ABD anlayışla karşılamıştır. ABD Türkiye'ye yardımın devam edeceğini bildirmiş 13 Eylül 1980'de ABD NATO büyük elçisi Ankara'yı ziyaret etmiştir. Darbe sonrası Avrupa ile ilişkiler duraklamış, bütün ilişkiler ABD üzerinden yapılmak istenmiştir. Her zaman güvenlik ön plandadır. Bu dönemde yardım değil ticaret sloganı ortaya atılarak yeni bir dönemin başlamasını Türkiye başlatmıştır. 1983'de Turgut Özal dönemi ile ABD ile ekonomik durumun öne çıktığı söylenebilir. Turgut Özal döneminde, ABD ile ilişkilerde Türk Ordusunun modernleştirilmesinde ve Türk Ekonomisinin gelişmesinde ABD'nin katkıda bulunması savunulmuştur. Askeri yardımın artırılmasını, Kıbrıs olayına bağlayan ABD, Türkiye 10, Yunanistan 7 (10/7) oranını değiştirmemiştir.

1980-1987 yılları arasında IMF kredileri, borç ertelemeleri, askeri yardımlar gibi yapılanmalarla Türkiye 13 milyar dolarlık bir kaynak sağlamıştır. Bu yardımlar

Türkiye'nin serbest piyasa ekonomisine geçişler için yapılmıştır. 1987'den sonra ABD yardım ve desteği yine azalmıştır.

1980'lerde İran'da Şah devrilmiş, anti-Amerikan bir rejim oluşmuş, CENTO dağılmış, SSCB Afganistan'ı işgal etmiş, Yunanistan'da anti-Amerikan PASOK, seçimleri kazanmış, birçok yerde ABD karşıtlığı olaylar gelişirken, Türkiye'deki Askeri Yönetim, ABD ile istikrarlı bir müttefik olarak kalmıştır.

1980'lerin başında ABD başkanı Ronald Reagan, Batı-Doğu çatışmasında ve Ortadoğu petrolünün kontrolünün yapılması amaçları doğrultusunda Çevik Kuvvet diye bir NATO oluşumu yapmıştır. Böylece Ortadoğu ve Körfez petrolünün savunması NATO şemsiyesi altına alınmıştır. Bu durumda Türkiye'nin konumu, Mısır ve İsrail'in önüne geçmiştir.

1990'ların başında, ABD'nin İsrail'in güvenliği, Ortadoğu petroleri, terörizmi önlemeyi ön plana alarak Irak-Saddam'a "Çöl Fırtınası" hareketini başlatmıştır. Türkiye, ABD ve Irak savaşında, doğrudan savaşa katılmasa da, ABD ve müttefiklerinin yanında gönüllü olarak yer almış, Türkiye'deki ABD üstlerinin kullanımına müsaade etmiş, Irak'a karşı uygulanan ekonomik yaptırımlara katılmıştır. 1990'lardan sonra ABD, Türkiye'ye Ortadoğu, Balkanlar, Kafkasya, Bağımsız Türk Cumhuriyetlerindeki durumlar ve kontrolleri için bakmaya başlamıştır. Böylece ABD-Türkiye ilişkilerinde yeni bir strateji geliştirilmeye çalışılmıştır. ABD ve Türkiye pek çok konuda ortak hareket etmişler, fakat

Kıbrıs ve Ermeni meselelerinde birçok defalar karşı karşıya gelmişlerdir.

Bugün ABD hala dünyada en büyük küresel güçtür. Kafkaslar, Balkanlar, Ortadoğu, Kuzey Afrika, Orta Asya, Güney Asya, Türkiye tarihi ile ilgili coğrafyalardır. Bu bölgelerin hepsinde değişime ve değiştirilmeye çalışılan bölgelerdir. Nitekim Tunus'da başlayan değişim ve değiştirme hareketleri Mısır, Libya, Suriye serisi olarak devam etti. İleride nerelere gideceğini kestirmek zordur. Bu Arap Baharı denen olaylarda esas aktöründe ABD olduğunu söylemek mümkündür.

11 Eylül saldırıları, Türkiye-ABD ilişkilerini de olumsuz etkilemiş, sorunlu bir döneme sokmuştur. ABD kendi güvenliği açısından tek başına hareket etmeye başlamıştır. Irak da tek başına denecek şekilde hareket etmiştir. 11 Eylül sonrası Türkiye-ABD ilişkileri terörizmle mücadele bağlamında yeniden yapılandırılmıştır. İki ülke arasındaki ilişkiler, 50 yıldır ittifaklar halinde giderken, 11 Eylül sonrası stratejik ortaklığa dönüşmüştür.

Türkiye-ABD, teröre karşı ortak mücadele ve Büyük Orta Doğu Projesi gibi hususlarda ortak hareket etme kararları almalarına rağmen bu içerikli bazı husus ve kararlarda da farklı politikalar göstermişlerdir. Bu durum iki ülkenin birbirine güvenini zaman zaman test etme çalışmalarına sebep olmuştur. "1 Mart Tezkeresi"nin TBMM'den geçmemesi ile ABD'nin Türkiye'ye güveni sarsılmış iki ülke arasındaki dostluk yara almıştır. ABD de Irak'ı işgalinden sonra, Kerkük statüsünde, Türkmenlerin durumunda, Türkiye'nin PKK ile

mücadelesinde kayıtsız kalmıştır. Eğer, 1 Mart 2003 Tezkeresi TBMM'den geçse idi, bunlar olmayacaktı. Kuzey Irak'taki durumlar Türkiye lehine dönecekti.

1 Mart 2003 Tezkeresinin olumsuzlukları, 4 Temmuz 2003'de 11 Türk subayının Süleymaniye'de tutuklanmaları ile devam etmiştir. İki NATO üyesi ülkenin askerleri karşı karşıya gelmişlerdi.

ABD bu olaylardan sonra Kuzey Irak Yönetimini, Türkiye'den daha güvenilir bir müttefik olarak seçerek Türkiye'nin de Kuzey Irak'ta rahatça operasyonlar yapamayacağını bildirmiştir. Türkiye'de PKK ile mücadelede, ABD'nin rol değiştirmesi sonucu, İran ve Suriye ile bazı ikili çalışmalar yapmıştır.

Türkiye-İran gaz anlaşmaları ABD'yi ciddi anlamda rahatsız etmiştir. Yine Türkiye uluslararası baskı altında tutulan Suriye'ye destek veren tek ülke konumuna gelmiştir. Türkiye'nin Ortadoğu halk hareketlerinde Libya, Suriye olaylarında olduğu gibi, ABD politikaları yanında yer alması Türkiye-ABD ilişkilerinde olumlu yönde gelişmeye sebep olmuştur.

Türkiye-ABD ilişkilerinde hayati bir çıkar çatışması olmadığı müddetçe iki ülke arasında uzlaşmanın daima olabileceğini söyleyebiliriz.

2005'den sonra Türkiye çok boyutlu ve çok kutuplu bir dış politika takip etmektedir. Türkiye'nin bu politikası, ABD ile ilişkilerinde güvenlik açısından bir gevşekliğe ve güvensizliğe yol açmamalıdır. Türkiye ve ABD'nin karşılıklı çıkarları, geçmişleri kadar güvenli ve köklü olmak zorundadır. Türkiye ve ABD ilişkileri çoğ-

rafyaları ve geçmişleri gereği beraber olmalarını gerektirmektedir. ABD-Türkiye ilişkilerini, iki ülke arasında koşullar belirlememektedir. ABD-Türkiye ilişkilerini üçüncü ülkelerle olan koşullar etkilemektedir.

PKK ile mücadelede ABD'nin daha açık olarak ezeli müttefiki olan Türkiye'nin yanında olduğunu, belirgin ve ısrarlı olarak göstermesi iki ülkenin menfaatinedir. ABD, Ermeni soykırım iddiasını siyasi alandan çıkartıp, bilimsel ve tarihi alana taşınmasını desteklemesi, tüm tarafların lehine ve çıkarına olacağına ABD'nin vurgulanmasının güncel ve uygun olacağı kanısındayız.

ABD-Türkiye ilişkilerinde, Türkiye'nin demokratik ve laik bir ülke olmasının yanı sıra Türkiye coğrafyasının önemi belirleyici olmaktadır.

Dünya tarihi incelendiğinde, birçok büyük devletler, büyük imparatorluklar ve büyük medeniyetler gelmiş ve geçmişlerdir. Hepsinde tarihteki yerlerini almışlardır. Günümüzdeki süper güçler ve devletlerde bir gün gelip tarihe mal olacaklardır. Ancak bugün mevcut olan güçlü devletler olsun yada Birleşmiş Milletler gibi kuruluşlar olsun önlerinde enerjilerini harcayacakları yerler mevcuttur. Bunlar; küresel ısınma, uzaydaki yaşamlar, gezegenimizdeki açlık, terörizm ve savaşlar gibi insanlık aleyhine olan olgulardır. Bu olgularla mücadele etmek en güzel şeylerdir. Süper güçlerin bunlarla ilgilenmeleri ve başarılı olmaları durumunda daha süper olacaklardır.

Özetleyecek olursak, güç sahibi ülkeler ve büyük kuruluşlar güçlerini insanlığa hizmet için kullanmalıdırlar. Bu bütün dünya için en iyisi olacaktır.

KAYNAKLAR

- “ABD ile İlişkiler” Dış İşleri Bakanlığı web sitesi.
<http://www.mfa.gov.tr/turkce/grupa/amerika.htm>
- Ahmad, Feroz. *Demokrasi Sürecinde Türkiye (1945-1980)*. Çev. Ahmet Fethi, İstanbul: Hil Yayınları, 1994.
- Beriş Yakup, Gürkan Aslı. TÜSİAD ABD Temsilciliği Değerlendirme Raporu, 2002.
- Blinken, Anthony. “The United States, France and Europe at the Outset of the New Administration” *Brookings Institution*, Mart 2001.
- Cook, Steven A. “U.S.-Turkey Relations and the War on Terrorism” *Analysis Paper, Brookings Institution*, 6 Kasım 2001.
- Daalder, Ivo H.; “A U.S.: View of European Security and Defense Policy” *Brookings Institution*, Mart 2001
- Daalder, Ivo H.; Gordon, Philip H. “Euro-Trashing.” *Brookings Institution*, 29 Mayıs 2002.

- Doğan Nuri. Cumhuriyet Öncesi Türk-Amerikan Tica-
ret Anlaşmaları, Turan Yayıncılık, 1996.
- Gordon, Philip H. "NATO After 11 September." *Survival*, cilt: 3, no: 4. Kış 2000-02.
- Laçiner, Sedat. "11 Eylül Olayları (Yeni Terörizm) ve
Ermeni Sorunu." *Ermeni Araştırmaları Enstitü-
sü*. <http://www.eraren.org>
- Matthews, Jessica T. "U.S.: and Europe: Estranged
Partners." *Foreign Policy*, Kasım/Aralık 2001.
- "NATO'nun Genişlemesi." *Genel Kurmay web sitesi*.
<http://www.tsk.mil.tr>
- Şensoy Süleyman. Yeni Dönem Türkiye-ABD İlişkileri.
Fırsatlar ve Riskler. Türkiye-ABD Forumu Açış
Konuşması, 2011.
- "Turkish-U.S. Relations." *Dış İşleri Bakanlığı web site-
si*. <http://www.mfa.gov.tr/grupa/ae/abd.htm>
- "U.S.-Turkey Relations." ABD Dışişleri Bakanlığı web
sitesi.
<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/3432.htm>